УКРАЇНСЬКИЙ ХРИСТИЯНСЬКИЙ ЧАСОПИС

МІСІОНАР

ТРАВЕНЬ
2014
№ 5 (256)

ВСЕ ДЛЯ МАМИ
18 стор.

“МІЦНА СІМ’Я – МІЦНА ДЕРЖАВА”
21 стор.

О. Р. МЕЛЬНИК, ЧСВВ – ВРАЖЕННЯ ПРО МАЙДАН
31 стор.

Отці Василіянищиросердечно запрошують Вас на Відпуст до Крехова

17-18 травня 2014 р. Б.

ПРОГРАМА ВІДПУСТУ:

17 ТРАВНЯ

14:00 - Процесійний ПОХІД до джерела.
Освячення води

16:00 - Хресна Дорога

20:00 - Велика Вечірня з Литією.
Процесійне винесення ікони
св. Миколая на відпустову площу.

22:00 - Свята Літургія

Адреса: Монастир Святого Миколая
отців Василіян,
с. Крехів, Жовківський р-н,
Львівська обл.
тел.: (03-252) 6-64-46;
(03-252) 6-12-47

18 ТРАВНЯ

00:00 - Нічне чування для молоді на відпустовій площі та молитовне чування в храмі

МОЛИТОВНЕ ЧУВАННЯ У ХРАМІ:

- Молебень до Пречистої Діви Марії (Маївка)
- Молитва за покликання до монашого і священичого стану
- Молитва за Україну
- Вервиця з розважанням Таїнств
- Канон святому Миколаю

08:00 - Урочиста Утреня.
Молебен до св. Миколая

11:00 - Архиєрейська свята Літургія

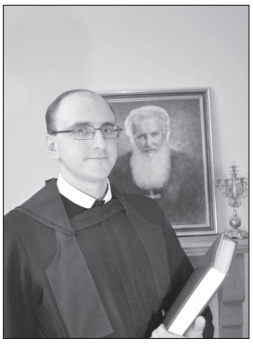

о. Віталій ПОПАДЮК, ЧСВВ

ПАМ'ЯТЬ ПРО МАМУ

Мамо, тобі низесенько вклонюсь,
Мамо, за тебе Богу помолюсь.
Мамо, прийду я знов на твій поріг,
Мамо, ти найдорожча за усіх.

Що нам нагадує про велич, святість і тепло рук нашої рідної неньки? – День Матері. Що допомагає нам пам'ятати та звеличувати нашу Небесну Матір Пречисту Діву Марію? – Чудовий місяць травень, насичений урочистими богослуженнями на Її честь – маївками, які переповнюють кожного з нас синівським почуттям полум'я любові до Непорочного Материнського Серця Марії, допомагають радісними окликами взивати до неї: «Маріє-Любове, по Бозі єдина! Ти Мати у мене, Твоя я дитина». Є ще інша матінка у нас – наша люба рідна Україна. Що ж нагадує нам про неї? – Сльози болю і жалю у серці над її гіркою долею, бо бачимо, як вона тепер страждає. Однак у цих сльозах весняним потічком гомонять акорди переживання, щирої любові та надії на краще майбутнє, на перемогу воскресіння і життя над смертю й запустінням. У цих мелодійних акордах кожен син і донька свого народу болів над його долею, бо це доля рідної мами – а іншої у світі нема. Незрадлива синівська любов до своєї неньки України не одного повела на муки і смерть заради перемоги Воскресіння. Ось як звертається у своєму останньому листі один із героїв Майдану до своєї мами:

«Мамочко, вибач за чорну хустину,
За те, що від нині будеш сама.
Тебе я люблю, і люблю Україну, –
Вона, як і ти, в мене одна».

Ніколи не забуваймо про своїх матерів: нашу рідну маму, нашу Небесну Матір і нашу неньку Батьківщину. «Можна вибрать друга і по духу брата, та не можна рідну матір вибирати… Можна все на світі вибирати, сину, вибрати не можна тільки Батьківщину», – заповів колись славний український поет В. Симоненко.

Для Вас, дорогі матері, нехай завжди сяє сонце Божої любові, нехай з любов'ю огортають Вас теплі материнські руки нашої Небесної Матері Марії не лише у ці травневі дні Її особливішого почитання, але усе життя. А Воскреслий Христос нехай буде Вашою Потіхою в терпіннях, Світлом, коли огортає темрява сумнівів і тривог, Радістю, коли, можливо, Ваші труди, старання, Ваша жертва будуть непомітними для інших.

Ви завжди молитеся за своїх дітей, які часто мандрують темною дорогою гріха, ступають по краю безодні і небезпек цього світу, Ваше серце скорбіє і тривожно вичікує на їх повернення до світла, правди, до Бога. Вірте, Вашу молитву чує Господь і не забариться прийти Вам на поміч. Мати завжди болів, коли страждає її дитина, і готова взяти на себе її хрест. Але як часто буває, дорогі матері, що Господь не забирає того хреста від Вас і Ваших дітей, але провадить Вас хресною дорогою разом з ними на Голготу, як провадив свою Страждальну Матір. Мабуть у цьому і полягає мудрість терпіння, щоб могти бути поруч з тими, кого любиш, бо любов, як відомо, проявляється в жертві. Нехай Ваша любов ніколи не згасає! ■

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ЧЕРВЕНЬ с. 7

АНТОНІЙ ПАДЕВСЬКИЙ с. 9

ВЕЛИКОДНЄ ПОСЛАННЯ «URBI ET ORBI» ПАПИ ФРАНЦИСКА 2014 с. 10

РОЗДУМИ НАД ЄВАНГЕЛІЄМ: НЕДІЛЯ ЖІНОК-МИРОНОСИЦЬ с. 12

БЛАЖЕННІ ЧИСТІ СЕРЦЕМ с. 15

РЕЛІГІЙНА СОТНЯ МАЙДАНУ с. 16

ТРОЯНДА с. 17

ВСЕ ДЛЯ МАМИ! с. 18

ХРИСТИЯНСЬКА МІСІЯ: ІСТОРІЯ, НАПРЯМКИ, СЬОГОДЕННЯ с. 19

О. ЗІНОВІЙ КУРИЛЕЦЬ: «МІЦНА СІМ'Я – МІЦНА ДЕРЖАВА» с. 21

СЕМИРІЧНА ІТАЛІЙКА СТАНЕ НАЙМОЛОДШОЮ БЛАЖЕННОЮ с. 24

НАРОДИЛАСЯ… ПРИ СВІТЛІ МОБІЛЬНИКІВ с. 24

В ІЗРАЇЛЬСЬКІЙ ПУСТЕЛІ ЗНАЙДЕНО ВІЗАНТІЙСЬКИЙ МОНАСТИР с. 24

ПАПУ ЗАКЛИКАЮТЬ… ПОКИНУТИ КАТОЛИЦИЗМ с. 25

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ «КАРІТАС» НАДАВ ДОПОМОГУ ДЛЯ 46 РОДИН КРИМЧАН-БІЖЕНЦІВ с. 25

У КИТАЇ ТИСЯЧІ ХРИСТИЯН ЗАХИЩАЮТЬ СОБОР ВІД ЗНЕСЕННЯ с. 25

МАМО, ТОБІ НИЗЕСЕНЬКО ВКЛОНЮСЬ с. 26

ПОДВИЖНИК с. 27

ВЛАДИКА-НОМІНАТ ВАСИЛЬ ТУЧАПЕЦЬ, ЧСВВ: «ЗАРАЗ ДУЖЕ ВАЖЛИВО НЕ ДАТИ НОВИМ ЧИНОВНИКАМ ПОВЕРНУТИСЬ ДО СТИЛЮ ЖИТТЯ СТАРИХ» с. 29

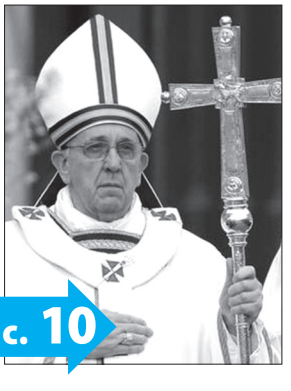
с. 10

с. 16

с. 29

ОТЕЦЬ РОМАН МЕЛЬНИК, ЧСВВ: «…НІКОМУ НЕ ПОТРІБНІ БУЛИ СЛОВА, ЯКІ ЛУНАЛИ ЗІ СЦЕНИ. ВСІ ЗНАЛИ СВОЮ СПРАВУ, ЯКУ ВИКОНУВАЛИ» с. 31

ВИСТАВКА УСІХ ВИПУСКІВ «МІСІОНАРЯ» с. 34

КРИСТИНОПІЛЬСЬКА БОГОРОДИЦЯ – 20 РОКІВ, ЯК ЗНОВУ В УКРАЇНІ с. 35

РЕКОЛЕКЦІЇ ЯК ВАЖІЛЬ ДУХОВНОЇ ВІДНОВИ с. 36

ХРЕСНА ДОРОГА ЖОВКВОЮ с. 37

СЕСТРА НАТАНАЇЛА: «Я ВІРЮ І В БОГА, І В УКРАЇНУ» с. 38

БРАТИ-ІСПОВІДНИКИ ЗАКАРПАТТЯ с. 40

АПОСТОЛЬСТВО ХВОРИХ: МАТЕРИНСЬКА ПОТІХА МАРІЇ В МОЇМ СТРАЖДАННІ с. 45

ПОДЯКА ЛИНЕ ДО НЕБЕС с. 49

КРОСВОРД «СВЯТА МОНІКА» с. 50

с. 38

МІСІОНАР

Головний редактор:
о. Віталій ПОПАДЮК, ЧСВВ

Заступник Головного редактора
о. Христофор ГАНИНЕЦЬ, ЧСВВ

Радакційна колегія:
о. Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ
о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ
о. Миколай МИКОСОВСЬКИЙ, ЧСВВ

Літературне редагування:
о. Віктор КВАСНІЙ, ЧСВВ

Коректура:
о. Віталій ПОПАДЮК, ЧСВВ

Дизайн та комп'ютерна верстка:
Олег ПЕЛЕНИЧКА

Заснований у 1897 році
Засновники – Отці Василіяни
Реєстраційне свідоцтво КВ № 5133 від 18.05.2001 р.
Часопис виходить раз у місяць

Передплатний індекс – 23959

Адреса редакції:
«Місіонар», вул. Б. Хмельницького, 36,
м. Львів, 79019
тел/факс: 255-38-15
e-mail: misionar@ukr.net
Наш сайт: www.misionar.info

Підписано до друку 28.04.2014 Формат 70x100 1/16.
Друк офсетний.
Папір друк. № 1. Умов. друк. арк. 5,2. Умов. Фарбо-відб. 5,7.
Обл.-вид. арк. 5,0. Зам. Тираж 5000 прим.

ЦІНА ДОГОВІРНА

Віддруковано з готових діапозитивів
у Жовківській друкарні видавництва Отців Василіян
«Місіонер». 80300, Львівська обл., м. Жовква,
вул. Василіянська, 8

Передруки і переклади дозволені за поданням джерела.
Редакція зберігає за собою право виправляти і скорочувати надіслані матеріали.

©Журнал «Місіонар», 2014

МОЛИТВА ЩОДЕННОГО ПОЖЕРТВУВАННЯ ДЛЯ ЧЛЕНІВ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ

О, Божественне Серце Ісуса!
У злуці з тим наміром, з яким Ти на землі віддавав славу Богові і тепер щоденно віддаєш у Пресвятій Тайні Євхаристії, жертвую Тобі через Непорочне Серце Пречистої Діви Марії усі свої молитви, справи, слова, думки й витривалість у терпіннях нинішнього дня як винагороду за всі зневаги, образи і кривди, завдані Тобі.

Жертвую їх особливо за Святішого Отця Папу Римського, за святу Церкву, за навернення грішників та в усіх намірах Апостольства молитви, призначених на цей місяць і на сьогоднішний день.

Пресвяті Серця Ісуса і Марії, спомагайте святу Церкву та Україну!

Святий Йосифе, Покровителю і Заступнику приятелів Ісусового Серця, моли Бога за нас!

Святий Архангеле Михаїле, св. Миколаю, св. Володимире, св. Йосафате, заступники України, моліть Бога за нас!

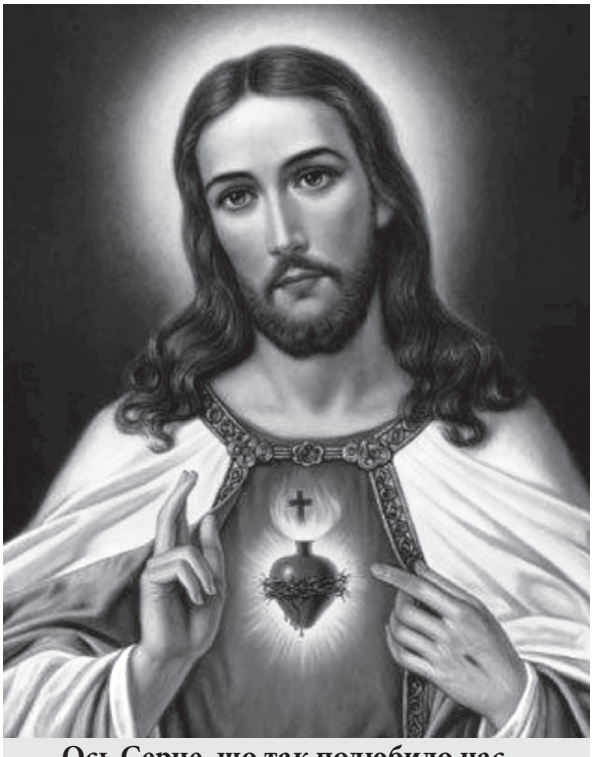

Ось Серце, що так полюбило нас...

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ на травень

(З благословення Святішого Отця)

ЗАГАЛЬНИЙ:

Щоб ЗМІ були інструментами в служінні миру й правди.

МІСІЙНИЙ:

Щоб Марія, Зірка євангелізації, допомагала місії Церкви в проголошенні Христа всім народам.

МІСЦЕВИЙ:

Щоб українські батьки виховували своїх дітей в дусі побожності, терпеливості та доброго християнського прикладу.

ПОКРОВИТЕЛЬ:

мучениця Пелагія, 17 травня

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ на червень

(З благословення Святішого Отця)

Підготував о. Христофор ГАНИНЕЦЬ, ЧСВВ

Загальний:

Щоб безробітні люди знайшли підтримку й заняття, яке їм необхідне для гідного життя

Міжнародна організація праці (МОП) оприлюднює дані, що 75 мільйонів молодих людей у світі – безробітні... Мова йде тільки про молодих, а скільки є жінок і чоловіків, яким за сорок і які вже на узбіччі працевлаштування… Безробіття молодих й безробіття осіб в літах – це дві різні проблеми. У першому випадку винною частково є сама молодь, яка пливе за течією, будуючи своє майбутнє: вибирає часто-густо професію не за покликанням і користю для суспільства, а за даниною моді, зв'язками батьків, престижністю фаху тощо. Звичайно, не можна вести мову про всіх, тому що є особи, які збирають копійку до копійки, вступають у виш, отримують вистражданий диплом, а попереду – рясні розчарування... Тут вже питання до системи організації праці в державі. Багато літніх людей пам'ятають часи, коли студентів скеровували на роботу після навчання, коли відповідні органи цікавилися зайнятістю хлопця, який прийшов з війська, чи того, хто тиняється без роботи. В наш час молоді люди, грубо кажучи, «кинуті» – «на верхах» вирішуються «важливіші» справи. Одиницям вдається пробитися і вибитися, решта їдять згорьований хліб... Одним із шляхів вирішення проблеми зайнятості молоді, було б тверезе, без ілюзій, ставлення до себе, до професії й до життя загалом. Якщо настане час, коли двірника, столяра чи офіціянта вітатимуть за їхній вибір, поважатимуть і наслідуватимуть, тоді можемо бути певні, що ніхто не залишиться без роботи.

Друга проблема безробіття стосується осіб, яким за сорок. Ця пошесть прийшла частково із Заходу, де в офісах і в приймальнях мають бути тільки молоді, усміхнені обличчя. Досвід відходить на другий план – це вже у нас... Часто жінки намагаються виглядати молодшими, тільки щоб працедавець звернув увагу на них. Чоловікам ще важче знайти роботу, коли на скронях сивий волос... Залишаються закордони, або господарка, якщо є... Торкаючись цієї проблеми, розуміємо, що вирішити її не просто, але можемо твердо сказати, що українці – працьовита нація – про це свідчить авторитет українок, які працюють за межами країни, це доводять і чоловіки, які не менше надриваються на будовах чи фермерських господарствах. Важливо є у цих різноманітних випадках доцінити працю кожної особи, допомогти їй стати на ноги й дати можливість жити, щоб працювати, але не навпаки. Творець дбає про всіх своїх дітей і нас спонукає ставитися по-людськи до братів і сестер, підносячи гідність кожної особи на п'єдестал пошани. ■

Місійний:

Щоб Європа наново віднайшла свої християнські корені через свідчення вірних

Одним із прикладів того, що Європа шукає свої корені, є ситуація коли у календарі Євросоюзу для учнів забракло християнських свят... Натомість, там були зазначені дати святкування ісламських, юдейських та індуїстських свят. Міністр Франції Лоран Вок'є виступив на захист християнських традицій, кажучи: «Цей бракований календар становить тільки видиму частину більшого зла, яке полягає в тому, що Європа не признається до своєї тотожності і воліє розбавляти її універсалізмом. Нам потрібна відвага, щоб чесно зізнатися: цей наказ мовчання про європейські цінності відіграв свою роль в поразці європейської Конституції у 2005 році. Нехтування християнським минулим шокувало навіть людей, далеких від католицьких кіл», – стверджує Вок'є. На його думку, це була «величезна помилка – не вписати згадки про християнську спадщину до преамбули проекту європейської Конституції у 2004 році, яку членські держави відкинули. Це була помилка передусім тому, що відкинута тотожність мститься, відкриваючи двері для екстремізму. А також тому, що зі страху, щоб не зранити таку чи іншу вразливість, ми ризикуємо позбавити Європу її субстанції і втратити з поля зору її спільний оригінальний проект», – зазначив Вок'є. Міністр додав, що нинішня Європа «має своє джерело в древній Греції, Римі і передусім в християнстві – трьох стовпах, про які ще у 1925 році говорив французький поет Поль Валері». Підримуючи слушну позицію міністра, розуміємо що кожен з нас, незалежно від того, яке місце займає у суспільстві, має обов'язок, як дитина Божа, докладати свою цеглинку в побудові Царства Божого на землі – свідченням віри, виконанням моралі й плеканням розуму. ■

Місцевий:

Щоб в Україні було подолано корупцію

Кажуть, що корупцією пронизана вся велика наша країна, по вертикалі – зверху донизу. Купівля посад, хабарництво – велике, середнє, дрібне... Постає питання: "Невже головним і найчастіше почутим та вживаним словом-питанням, стало «Скільки»? Чи ми, українська спільнота, несемо провину в тому «що маємо те, що маємо»? Так, бо не потрібно давати хабарі й відтак – брати, – каже більшість. Але риба, все-таки, гниє з голови. Без всеохоплюючої, відкритої, прозорої люстрації змін не буде, – додає інша категорія людей. А поки що – корупція, як іржа, роз'їдає «тіло» держави. Фактів, прикладів, безліч. «Корупція» походить від латинського *corrumpere* – «псувати». От усе в нас і пронизане непоясненною зіпсованістю. Песимістичні показники, все-таки, залишають місце для надії, що в Україні "возсіяє благодать Божа", як казав давно апостол Андрій на Київських горах. Історичне минуле нашої держави заохотить наших співвітчизників по-іншому глянути на речі, посади чи багатство. А свідомість тимчасовості допоможе виокремити з цього земного пороху те, що справді потрібне, а все зайве і надлишкове віддати ближньому. ■

Покровитель на червень:

Антоній Падевський

день в календарі: 13 червня

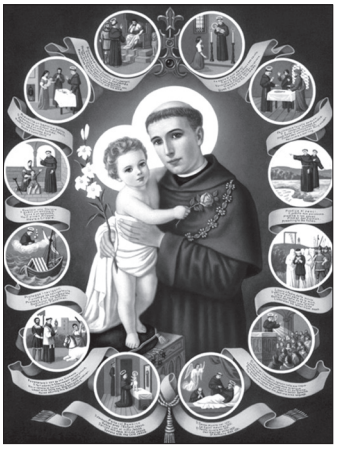

Святий Антоній Падуанський (1195-1231) народився аж у Португалії, в Лісабоні, був августинцем з 15 років, францисканцем запрагнув стати, почувши про героїчність життя Братів Менших у Північній Африці. Подався сам на місію в Марокко, там тяжко захворів, повертався додому й був закинутий бурею на Сицилію, де зустрівся зі св. Франциском. По роках монашого життя і поглибленого вивчення Біблії в Монтепаоло прославився своїми проповідями, так що наступник св.Франциска призначив Антонія Генеральним проповідником Ордену. Відтоді св. Антоній ходив від поселення до поселення, проповідуючи Євангеліє, долаючи катарську єресь (дійшов до південної Франції). Повернувшись до Італії (1227), був обраний міністром – тобто старшим у провінції – Емілії та Мілану. Подавшись 1228 року до Рима у справах провінції, проповідував там при Папі Григорію IX, заслуживши ім'я «Ковчег Завіту» і отримавши доручення проповідувати для натовпів прочан. Там написав свої «Проповіді на свята» і виголосив великопісні реколекції.

На генеральному капітулі 1230 року склав повноваження міністра, маючи погане здоров'я (захворів на водянку) і попросився в Падую. Помер під спів марійного гімну «O gloriosa Virginum», маючи заледве 36 років. Отак він став Падуанським, пройшовши своїми ногами всю Європу.

Чим же був такий милий св. Антоній як Папі, так і простим людям? Він говорив про потребу покаяння і життя вчинками віри: самого лише розчулення замало, щоб бути християнином, бо, щоби бути християнином, потрібно ЖИТИ по-християнськи. Справжнє навернення полягає не у невизначеній внутрішній стривоженості, а в конкретних добрих учинках, а також у послідовності християнського життя. Другим важливим посланням проповідей Падуанського був заклик виражати свою любов до ближніх у турботі про них. Ті часи не були багатими й ситими, і проповіді, які надихали заможних годувати бідних, сприймалися як Боже благословення широкими верствами незабезпеченого люду. Антонія знали і любили всі бідняки, зокрема й чимало мусульман. По-третє, у своїх викриваннях людського зла св. Антоній чітко відмежовував гріх від грішника й ніколи не звинувачував конкретну людину – навіть якщо обставини до цього підштовхували. До заблукалих він ставився з любов'ю, вміючи поважати людину як таку. Один із коментаторів сказав, що середньовічні єресі вичахли самі по собі, позбувшись історичних підстав, а їхньому зникненню чимало посприяли такі проповідники, як Антоній Падуанський, які духовно підносили нищену гріхами людину.

Діяльність і проповіді св. Антонія набагато глибші, аніж широко відомі легенди про проповіді рибам чи миттєве приживлення відрубаної ноги, яку святий приставив до тіла потерпілого.

Його похорон став маніфестацією віри, а Папа Григорій зарахував св. Антонія до грона святих менш ніж за рік по його смерті (30 травня 1232). За цей короткий час на його гробі було зареєстровано п'ять випадків зцілення паралічу, сім випадків повернення зору сліпим, три випадки повернення глухим слуху і два воскресіння померлих. Його спомин увів до загальноцерковного календаря Папа Сикст V (1586), а Папа Пій XII проголосив його 1946 року Вчителем Церкви.

В іконографії зображають його у францисканському габіті, часто з Дитятком Ісусом на руках. Його атрибути: книга, лілія, серце, вогонь, хлібина, риба, осля.

ВЕЛИКОДНЄ ПОСЛАННЯ «URBI ET ORBI» ПАПИ ФРАНЦИСКА 2014

Опівдні у Неділю Пасхи, 20 квітня 2014 р., Папа Франциск звернувся до світу з лоджії Ватиканської базиліки з великоднім посланням, у якому спом'янув і Україну:

«Cristussurrexit, veniteetvidete!» – «Христос Воскрес, прийдіть і подивіться!»

Дорогі брати й сестри, благодатного і святого вам Великодня!

У Церкві, розсіяній по всьому світі, відлунює звістка ангела, звернена до жінок: «Не бійтеся! Я знаю, що ви шукаєте Ісуса розп'ятого. Його нема тут. Він воскрес... Прийдіть і подивіться на місце, де Його було покладено» (Мт 28,5-6). Не бійтеся! Господь Воскрес!

Це – кульмінація Євангелія, найбільша Добра Новина: Розп'ятий Ісус воскрес! Ця подія лежить в основі нашої віри і нашої надії: якщо б Христос не воскрес, християнство втратило би свою цінність; уся місія Церкви вичерпала би свої спонуки, тому що саме звідти вона вирушила, і звідти вона завжди наново розпочинає свій шлях. Послання, яке християни несуть у світ, ось яке: Ісус, втілена Любов, помер на хресті за наші гріхи, але Бог Отець Його воскресив та учинив Володарем життя і смерті. В Ісусі Любов перемогла ненависть, милосердя – гріх, добро – зло, істина – брехню, життя перемогло смерть.

Тому й кажемо всім: «*Прийдіть і погляньте!*». У кожній людській ситуації, позначеній слабкістю, гріхом та смертю, Добра Новина є не лише словом, але – свідченням безкорисливої і вірної любові: це означає виходити із себе самих, щоб іти назустріч іншому, бути поруч із тим, хто зранений життям, поділитися з тим, кому бракує необхідного, залишатися поряд з тим, хто хворий чи похилий віком, або відкинений... «*Прийдіть і подивіться!*»: Любов є сильнішою, Любов дарує життя, Любов вирощує надію серед пустелі.

З цією радісною впевненістю у серці ми сьогодні звертаємося до Тебе, Воскреслий Господи!

Допоможи нам шукати Тебе, доки всі не зможемо Тебе зустріти, знати, що всі ми маємо Отця та не почуватися сиротами; щоб ми змогли любити Тебе і Тобі поклонятися.

Допоможи нам подолати бич голоду, поглиблений конфліктами і безмежним марнотратством, спільниками якого часто стаємо ми.

Вчини нас здатними обороняти незахищених, передовсім, дітей, жінок, похилих віком, які іноді стають предметом зловживань та відкинення.

Вчини, щоб ми змогли вилікувати братів, уражених епідемією вірусу еболи у Ґвінеї, Сьєрра-Леоне та Ліберії, та всіх тих, які хворіють багатьма іншими недугами, що поширюються також і задля недбалості та крайньої бідності.

Утіш тих, які сьогодні не можуть святкувати Пасху разом зі своїми близькими, тому що несправедливо відірвані від своїх найдорожчих, як от численні особи, священики та миряни, викрадені у різних кінцях світу.

Розрадь тих, які залишили свої землі, мігруючи туди, де можуть сподіватися на краще майбутнє, на те, щоб жити своє життя з гідністю, і, нерідко, вільно визнавати свою віру.

Молимо Тебе, Прославлений Ісусе, припини кожну війну, будь-яке велике чи мале, старе чи недавнє протистояння!

Особливо благаємо Тебе за Сирію, улюблену Сирію, щоб усі, які переносять наслідки конфлікту, змогли отримати необхідну гуманітарну допомогу, щоб сторони конфлікту більше не застосовували силу, сіючи смерть, передусім, серед беззахисного населення, але щоб мали відвагу вести переговори про мир, вже надто довго очікуваний!

Прославлений Ісусе, просимо тебе втішити жертви братовбивчого насильства в Іраку та підтримати сподівання, викликані відновленням переговорів між ізраїльтянами та палестинцями.

Благаємо Тебе за те, щоб було покладено край сутичкам у Центральноафриканській Республіці, і щоб припинилися жорстокі теракти в Нігерії та насильство у Південному Судані.

Просимо Тебе, щоб у Венесуелі серця схилилися до примирення та братньої згоди.

Силою Твого Воскресіння, яке цього року святкуємо разом з Церквами, які дотримуються юліанського календаря, просимо Тебе просвічувати та надихати ініціативи примирення в Україні, щоб усі зацікавлені сторони, підтримувані міжнародною спільнотою, доклали всіх зусиль для запобігання насильству та щоб у дусі єдності й діалогу будувати майбутнє країни. Щоб вони, як брати, могли взивати сьогодні: «Христос Воскрес!» (*промовив по-українськи*).

Молимося, Господи, за всі народи землі: Ти, що переміг смерть, даруй нам Своє життя, даруй нам Свій мир!

«Cristussurrexit, veniteetvidete!» ■

РОЗДУМИ НАД ЄВАНГЕЛІЄМ:
НЕДІЛЯ ЖІНОК-МИРОНОСИЦЬ
(МР. 15, 43 – 16,8)

о. Йосафат ВОРОЦЯНКА, ЧСВВ

Йосиф Ариматейський, поважний радник, що й сам очікував Божого Царства, прибув і, сміливо ввійшовши до Пилата, попросив тіло Ісуса. Пилат же здивувався, що вже вмер; і прикликавши сотника, спитав його, чи давно помер. Довідавшись від сотника, він видав Йосифові тіло; а Йосиф, купивши полотно, зняв його, обгорнув полотном і поклав його у гробі, що був висічений у скелі; потім прикотив камінь до входу гробу; Марія ж Магдалина й Марія, мати Йосифа, дивились, де його покладено.
Якже минула субота, Марія Магдалина, Марія, мати Якова, та Саломія купили пахощів, щоб піти та намастити його. Рано-вранці, першого дня тижня, прийшли вони до гробу, як сходило сонце, та й говорили між собою: «Хто нам відкотить камінь від входу до гробу?» Але поглянувши, побачили, що камінь був відвалений, - був бо дуже великий. Увійшовши до гробу, побачили юнака, що сидів праворуч, одягнений у білу одежу, - і вжахнулись. А він до них промовив: «Не жахайтеся! Ви шукаєте Ісуса Назарянина, розп'ятого Він воскрес, його нема тут. Ось місце, де його були поклали. Але йдіть, скажіть його учням та Петрові, що випередить вас у Галилеї: там його побачите, як він сказав вам.» І вони, вийшовши, втекли від гробу, бо жах і трепет огорнув їх, і нікому нічого не сказали, бо боялися.

1. СМІЛИВИЙ УЧЕНЬ. Йосиф із міста Ариматеї, належав до тих небагатьох сміливців, які своєю поставою визнали, що є послідовниками Христа. Коли перелякані апостоли порозбігалися і поховалися, Йосиф здійснює похоронний обряд. Церковне передання засвідчує, що Ариматеєць спершу був таємним учнем Христа. Євангелист називає Йосифа поважним радником, тобто членом Синедріону. З огляду на це він не міг бути відвертим християнином. Він належав до ізраїльської старшини, до духовних провідників народу. Сам був богобоязким і очікував Царства Божого.

Всі ми захоплюємося сміливими людьми. Коли молодий студент кидається під колеса автомобіля щоб врятувати життя дитині, ми кажемо: «Герой! Сміливий!» Коли хтось пробирається в палаючий будинок і рятує життя стареньким, немічним людям, кажемо: «Смілива людина!» Коли хтось тоне на озері, а неповнолітній хлопчина пливе і рятує його, знову кажемо: «Сміливий!» І справді, ці люди смі-

ливі. У них ми прослідковуємо чесноту мужності.

Роздумаймо собі, яким мав бути мужнім Йосиф, щоб, незважаючи на свій статус члена Синедріону, піти до Пилата й попросити тіло Ісуса? Яким треба бути сміливим, щоб попри те, що більшість членів Синедріону засудили на смерть і розіп'яли Христа, він один Його ховає? Йосиф неначе пливе проти течії. Стає іншим в порівнянні із книжниками і фарисеями. Чи важко сьогодні жити всупереч логіці усіх?

Мужність Йосифа, проявляється також у тому, що він іде в дім Пилата. Він упокорюється, перед правителем і просить тіло Божого Сина. Первосвященики погорджували Пилатом, ставилися до нього зверхньо, а Йосиф упокорюється. Саме у покорі виявляється справжня мужність.

У Великий Четвер, викладаючи плащаницю, співаємо тропар «Благообразний Йосиф», оспівуючи чесноти праведника. Чому саме благообразний? Благообразний – означає приємний ззовні, той, який вселяє повагу своєю зовнішністю. Спротивившись гордості первосвящеників, їх зарозумілості й лукавству, Йосиф стає чеснотливою людиною, приємною у своїй зовнішній справедливій поставі.

Чи сучасні християни є сміливими у своїй вірі? Чи може батько чи мати-християнка докорити своєму улюбленому синові або доньці, які живуть грішним життям без шлюбу? Чи може добрий християнин помолитися перед співпрацівниками на початку чи наприкінці своєї праці? Чи може робітник не красти з роботи нічого або не брати хабарів, коли всі інші це роблять? Чи може підлеглий сказати відверто свою думку щодо керівника? Чи можемо ми постійно говорити правду і сприйняти правду про нас? Від відповіді на ці запитання залежить те, чи ми є сміливими учнями Христовими, чи ні.

Двоє друзів вирішили пообідати разом. Вибрали тихенький ресторанчик, щоб їх ніхто не турбував. Коли принесли їжу, то за звичкою перехрестились і взялись тамувати свій голод. Під час розмови, яку вели між собою, почули голос старенької жінки, що наближалась до їхнього столу. Вони зупинили свою дискусію і поглянули на бабусю, яка не переставала дякувати за добрий приклад.

– Приклад? Який приклад? – дивувалися друзі.

– Ви перехрестились і, помолившись, почали їсти. Я вже давно відвідую цю їдальню і ще пам'ятаю ті часи, коли ми, ще діти, також молились перед їжею. Дякую, що мені пригадали дитинство і нагадали, що потрібно робити перед їжею. Я ж також християнка.

2. МИР. Чеснота мужності не тільки притаманна праведному Йосифові з Аримафеї, сміливими є також жінки-мироносиці, які в неділю зранку вирушили до гробу, щоб намастити миром тіло Ісуса. В давньому Ізраїлі тіло покійника намащували пахучими оліями, обмотували новим полотном (плащаницею), і опісля клали до гробу. Перед похованням тіло Ісуса не намастили миром, оскільки вже зближався суботній день, коли не можна було працювати. В неділю вдосвіта жінки вирушили до гробу, щоб здійснити цей обряд. Яка мужність була у цих жінок. Вони ішли, усвідомлюючи, що їхня місія може закінчитись нічим, їм могли перешкодити воїни чи великий камінь при вході у гріб, однак були запалені великою любов'ю до Господа, мали намір здійснити для нього хоча б невеличку послугу.

У всіх людей є потреба в мирі. Відсутність миру в серці, вже є початком гріха,

і необов'язково робити якісь беззаконня. Ісус – це джерело миру. Черпаючи мир від Нього, ми також маємо передавати його іншим. Нести мир – велика і відповідальна місія для сучасного християнства. Нашому суспільству так бракує миру. Ми постійно воюємо з кимось, здебільшого із нашими уявними ворогами. Сусіди воюють між собою за межу. В сім'ї воюють між собою чоловік і жінка. Родичі між собою чубляться. А чи справді мій сусід, чоловік, дружина, родич можуть бути моїм ворогом? Ми забуваємо про нашого спільного ворога душі, з яким маємо боротися. Всі ми діти Небесного Отця й тому маємо жити у мирі.

Воскреслий Ісус дарує мир. Коли Господь увійшов через замкнені двері до кімнати, де перебували злякані учні, мовив: «Мир вам!» І сьогодні Він проголошує усім нам: «Мир вам! Мир усім поділеним, посвареним, тим, хто ворогує чи не може вибачити іншим. Мир вам!» Мир і спокій є тому, що їх приносить Христос. Він разом з Отцем і Святим Духом входить у нашу сім'ю, у наші спільноти і дарує мир.

Наша місія – ширити Любов Божу серед людей, щоб цей мир могли отримати інші. Саме до цього закликає нас Літургія: «*Передайте собі знак миру. В мирі Господеві помолімся. За мир з висот і спасіння душ наших, Господеві помолімся. За мир всього світу Господеві помолімся*». На Церкву покладена місія: нести слово примирення людям. Церква є миротворцем, або сучасною мироносицею. Подібно як Свята Церква молиться за мир і несе у світ мир, так і кожен християнин має стати миротворцем.

Шукаймо миру Господнього і дбаймо про нього. Шукаймо спокою, що звільняє від усяких клопотів. Хто шукає спокою, шукає Христа, бо Він є нашим спокоєм і воскресінням.

3. ДОСВІД ВОСКРЕСІННЯ. Тепер звернімо увагу на слова небесного посланця: «*Ви шукаєте Ісуса Назарянина, розп'ятого. Він воскрес, Його нема тут. Ось місце де Його були поклали*» (*Мр. 16, 6*). Ми шукаємо Ісуса у гробі. Думаємо, що Його живого немає поряд з нами.

Але заплющмо очі і духом увійдімо в печеру, де Його поховали. Подивімося на те місце, де мало б лежати Святе Тіло. Його немає в гробі! Гріб порожній. Це реальність. Це істина. Гріб, у якому був Ісус, – порожній. Власне порожній гріб є нашим досвідом Воскреслого Бога. Це є особистий досвід воскресіння. Це наш досвід Воскресіння Христового.

Христос Воскрес! Це правда. Він вже більше не підвладний смерті. Він живе. Він є присутній між нами, не духом, але з тілом і душею. Присутній в усіх куточках світу, в наших містах і селах. Ми знаємо, що Ісус присутній в Найсвятішій Тайні Євхаристії. Це справді так. Але Ісус живий присутній в особі священика у сповідальниці, бо хоче дарувати нам прощення гріхів, спокій і мир нашому серцю. Він присутній в особі проповідника на амвоні, бо хоче нам голосити своє слово. Зрештою, він присутній у кожному ближньому: «*Усе, що ви зробили одному з моїх братів найменших – ви Мені зробили*» (*Мт. 25, 40*). В ближньому присутній живий Ісус.

Відчуймо біля себе присутність Воскреслого Ісуса, подібно як Його відчули учні, що подорожували до Емаусу. Молімося: «Воскреслий Господи! Віримо, що Ти є живий серед нас. Хоча ми не можемо бачити Тебе, однак наше серце відчуває твою присутність поряд з нами. Ти приходиш до нас із миром. Хай твій святий мир спочине у наших серцях. Втихомир войовничість наших душ. Навчи нас миролюбності. Дай нам мужності, щоб стояти у правді і відстоювати її. Даруй сміливість відстоювати Твої цінності як дорогу спасіння. Амінь». ■

БЛАЖЕННІ ЧИСТІ СЕРЦЕМ
(Продовження)

о. Василь МЕНДРУНЬ, ЧСВВ

Щоб зберегти чистоту, необхідно вчитися володіти собою, а це означає переборювати в собі цікавість і балакучість. Св. Августин виразно каже: «Балакучу особу не можна вважати чистою». А пророк Єремія написав ось такі слова: «*...смерть продерлась у наші вікна, ввійшла в палати наші, щоб вигубити з вýлиць діток, молодиків – з майданів. Поляжуть люди трупом, немов гній на чистім полі, немов снопи пóзад женця, та нíкому буде збирати*» *(9, 20-21).* Чому таке стається? Бо через очі, через грішну цікавість входить смерть до душі.

Допомагає зберегти чистоту і піст. А це означає, що треба бути поміркованим. «Де непоміркованість, – там нечистота» (св. Амвросій). Цей же святий переконаний, що «бенкети розпалюють недобру пристрасть». Та й св. Павло навчає: «*Не впивайтеся вином, яке доводить до розпусти...*» *(Еф. 5, 18).*

Щоб не втратити чистоту, треба частіше сповідатись і причащатись; а також молитись, бо в такий спосіб ми здобуваємо Божу ласку, Божу поміч, без якої дуже тяжко, практично неможливо, навчитися запанувати над собою, або, як кажемо, взяти себе в руки. Тому говорить св. Іван Золотоустий: «*Помиляється той, хто вважає, що власними силами можна подолати пристрасть і зберегти чистоту*». І це свята правда, бо сам Христос каже: «*Без мене ж ви нічого чинити не можете*» *(Йо. 15, 5).*

Отож, сповідаючись і причащаючись, ми загартовуємо свою волю. А цей гарт конче потрібний, щоб застерегти себе від гріха. «*Якщо земнé вино шкодить чистоті, – повчає св. Альфонс, – то вино небесне, тобто Св. Тайна Євхаристії, є засобом для збереження чистоти*».

Приклад. Розповідає о. Юліян Катрій у своїй книжці «Божі заповіді»: «Один напасник напав на 18-літню дівчину, та вона воліла радше вмерти, як дозволити на гріх. І він її замордував. Того дня, рано, вона прийняла св. Причастя. У своїй торбинці мала книжечку під назвою «Чисте серце». Її геройська оборона невинності так вплинула на вбивцю, що він, перш ніж загинув на електричному кріслі, навернувся до Католицької Церкви»… ■

Далі буде...

РЕЛІГІЙНА СОТНЯ МАЙДАНУ

Орися ХІМ'ЯК,
Студентка ЖРН-42(с)

«Влада боїться свободи в серцях набагато більше, ніж голодного бунту. Бо голодного можна купити, а вільного – тільки вбити»
Любомир Гузар

Кожен з нас уже відчув певного роду перемогу і усвідомлення, що це була справді революція, а не лише державний переворот чи просто бунт. Революція перейшла від масового бунту до свого конструктивного етапу. І важко сказати, що це вже успіх, але що маленька перемога – це вже точно. Зміна у мисленні людей, висловлення своєї громадської позиції – це все є перемогою. Та чи багато з нас замислювались над тим що було одним із головних чинників, який привів нас до цієї перемоги?

Здавалось, ніби якась невидима сила рухала людьми і оберігала їх. У хвилини зневіри ця сила давала надію і наснагу іти далі. В люті морози, під дощем із куль та водометів щось оберігало нас усіх і об'єднувало. Це було пильне око нашого духовенства.

Українська культура і традиція завжди були тісно пов'язані з релігією. Споконвіків ми були віруючою нацією, і це не раз допомагало нам. В бої козаків проводжали і благословляли саме священнослужителі.

Церква була прихистком і «криївкою» для людей, які вбереглись і змогли втекти від «Беркуту» під час розгону 30 листопада. Так колись Михайлівський монастир переховував людей під час монголо-татарської навали, а тепер став прихистком від «Беркуту».

Іще одним чудом цієї революції було абсолютне єднання українських священиків усіх конфесій. На щонедільних вічах ми слухали їх поради і молились усі разом – люди всіх конфесій та навіть віросповідань. Єдина молитва і велика віра були тими рушіями, з якими не може боротись жодна влада. Це було єднання заради миру, заради нової країни, заради захисту людей від насилля і свавілля влади. Вперше на ток-шоу Шустера запросили не лише популістів чи політиканів, але й представників духовенства. Ціла нація повернулись до тієї точки, коли порятунок ми могли шукати лише у вірі і лише у словах священних служителів.

Ще одним надзвичайним парадоксом після захоплення Криму російськими військами була заява кримських мусульман. Вони дозволили у своїх мечетях відправляти служби священнослужителям Київського патріархату. Люди переходять і руйнують усі стіни розбіжностей заради боротьби зі спільним ворогом. Кримські мусульмани проявили надлюдське розуміння і солідарність.

Присутність священиків була відчутною абсолютно всюди. Під час найзапекліших боїв на Майдані вони просвітляли нас і благословляли. Можливо, тому у бій усі чоловіки й хлопці йшли такими чистими і впевненими. Вони сповідали й причащали людей. Священики проводжали в останню путь нашу «Небесну сотню» і допомагали родинам пережити біль від втрати родичів. Вони одружували закоханих прямісінько на Майдані і були найкращими дипломатами на барикадах. Духовенство на революції стало символом єднання, сили та непереможної віри у те, що коли на нашій стороні правда, то з нами Бог, і боятись нам нічого. ■

ТРОЯНДА

Австрійський поет Рільке якийсь час жив у Парижі. Щодня дорогою до університету він разом зі своєю приятелькою-француженкою переходив дуже людну вулицю. На розі цієї вулиці знаходилась жінка старшого віку та просила милостиню у перехожих. Вона сиділа нерухомо постійно на одному й тому ж місці, як статуя, з простягнутою рукою та опущеними до землі очима. Рільке ніколи не давав для неї милостині, а його приятелька часто знаходила для неї якийсь гріш. Якось француженка запитала поета:

– Чому ти ніколи нічого не даєш цій бідній жінці?

– Ми мали б дати їй щось для серця, а не тільки для рук, – відповів він.

Наступного дня Рільке прийшов з гарною трояндою, що тільки-но почала розпускатися та дав цю троянду убогій жінці. Раптом жебрачка підняла очі, подивилася на поета, підвелася з землі та поцілувала його руку і пішла, притискаючи троянду до грудей.

Цілий тиждень її ніхто не бачив. А потім жінка знову сиділа на тому самому місці – мовчазна, нерухома, як і раніше.

– Чим вона жила всі ці дні? – запитала молода француженка.

– Трояндою, – відповів поет. ■

ВСЕ ДЛЯ МАМИ!

ОДИН ІЗ БАГАТЬОХ ДНІВ

– Поглянь, мамо! – вигукнула семирічна Марта.

– Зараз, зараз! – автоматично вимовила знервована жінка за кермом, маючи на голові купу справ, що іще очікували на неї вдома.

Потім була вечеря, перегляд телепрограм, купання, телефонні розмови, аж прийшов час, коли треба було вкладатись спати.

– Марто, вже час іти в ліжечко!

Дівчинка побігла східцями вгору. Мама вже падала від утоми, та, цілуючи її, усе ж знайшла в собі сили, щоб помолитися разом з донечкою. Поправила ковдру.

– Мамусю, забула дати тобі одну річ!

– Даси вранці, – відповіла мама.

Дівчинка невдоволено насупилась.

– Але ж вранці в тебе знову не буде часу!– запротестувала.

– Знайду час, не хвилюйся, – відказала мати, обережно обороняючись.

– Добраніч! – додала й рішуче зачинила двері.

Та все ж не змогла забути сумних очей дитини. Тихесенько повернулась в кімнату до дівчинки. У маленькій дитячій ручці помітила затиснені клаптики паперу. Наблизилась й обережно розтулила долоньку. Дівчинка подерла на дрібненькі шматки велике червоне серце із написаним на ньому віршем, що мав назву: «Чому я люблю свою маму». Жінка старанно зібрала всі клаптики й, наче з дитячої складанки, спробувала скласти пошматований листок паперу. Врешті змогла прочитати, що написала Марта:

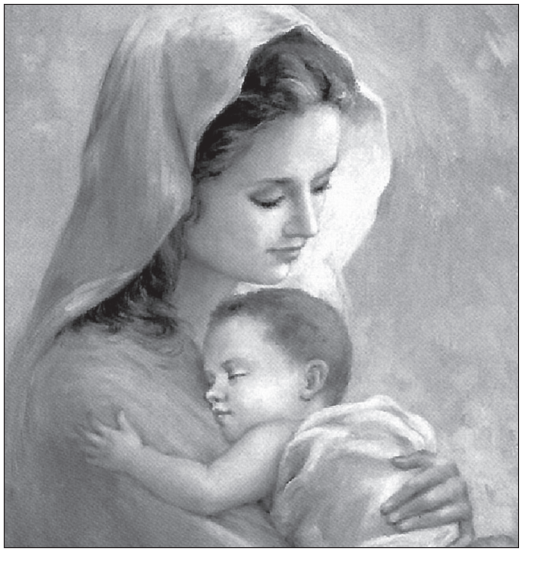

«Чому я люблю свою маму»
Навіть як багато працюєш
І мусиш вирішити тисячу справ,
Завжди знаходиш час
Побавитись зі мною.
Люблю тебе, мамо, бо я –
Найважливіша частина Твого дня!

Ці слова глибоко зворушили жінку. За десять хвилин вона знову зайшла в кімнату дівчинки, тримаючи срібну тацю з двома чашками шоколаду і двома шматками торта. Лагідно погладила пухкеньку щічку Марти.

– Що трапилось? – запитала дівчинка, здивована нічними відвідинами.

– Це для тебе, бо ти – найважливіша частина мого дня!

Дівчинка посміхнулась і, трохи надпивши з горнятка, знову заснула.

А хто є найважливішою частиною твого дня?

ХРИСТИЯНСЬКА МІСІЯ: ІСТОРІЯ, НАПРЯМКИ, СЬОГОДЕННЯ

Юрій СКІРА

Християнська Церква від перших своїх днів була місійною і передання Благої звістки людям – одне з її найголовніших завдань. Сам Ісус Христос розпочав цю місію, коли ходив і проповідував Юдеєю та Галилеєю.

Під час свого Вознесіння на небо Христос заповідає учням: *"Тож ідіть і навчіть усі народи, хрестячи їх в Ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа, навчаючи їх зберігати все, що Я заповів вам. І ось Я з вами по всі дні аж до кінця віку!" (Мт. 28, 19 – 20).*

Апостоли виконали завдання Учителя. Вони розійшлися по світу, проповідуючи нове вчення. Та, мабуть, найбільших успіхів досягнув апостол Павло, який вийшов за межі звичних для перших християн територій. Він вирушив спочатку у землі Сирії й Малої Азії, відтак – до Македонії, а потім – до Греції. Так розпочинається перша велика європейська місія.

Проповідуючи, апостол Павло склав для себе план переправитися у Західне Середземномор'я із зупинкою в Римі . Завершити свою місію святий планував у Африці та Єгипті . Все Середземномор'я мало почути звістку про Ісуса . Однак у Єрусалимі Апостола схопили і ув'язнили, переправили до Риму, де він і загинув.

Проте місії не завершилися, а християнство тільки укріпилось у Римській імперії. Врешті-решт, воно стало державною релігією.

На зміну Пізній Античності прийшли Середні віки. Європу заселили варварські народи. І знову місіонери з великим завзяттям взялися до праці. Символом тієї епохи був святий Патрік, апостол Ірландії. Зовсім скоро Ірландія стала островом вчених і святих. В наступні століття англо-саксонські місіонери проповідували в німецьких та скандинавських землях, а поява могутньої імперії Карла Великого тільки зміцнила християнство у Західній Європі.

Східна Європа стала об'єктом місіонерської зацікавленості Візантії. Християнство візантійського обряду поширилося на Балкани і на Київську Русь. Найвідомішими місіонерами у цій частині Європи були святі брати Кирило і Методій. Країни Центрально-Східної Європи – Чеське, Польське, Угорське королівства – під впливом Священної Римської імперії прийняли християнство

латинського обряду. Останніми християнство прийняли балтійські країни. Офіційно Литва стала християнською аж у 1385 р.

Таким чином, у Середні віки в Європі склався і сформувався єдиний духовний простір. І церковний розкол 1054 р. не був тим чинником, що міг би його послабити чи зруйнувати.

Революційні події, які назавжди змінили обличчя західного світу, відбулися у 1517 р. Розпочалася реформація. Питання місії тепер змінилося, оскільки наростала конфронтація між католиками і протестантами, яка сягне свого апогею у подіях Тридцятилітньої війни 1618-1648 рр.

Кожна зі сторін прагнула навернути людей до своєї конфесії, застосовуючи різні методи. Одним з них був освітній, який практикували Отці Єзуїти. Паралельно до цих подій відбувався наступ католицизму на православ'я у Речі Посполитій.

Незважаючи на певний негативізм того, що відбувалося в Європі, християнська місія знайшла своє виявлення за океаном, на інших континентах. Католицькі місіонери проповідували в Америці, Індії, Китаї. У XVIII ст. за межами Європи особливо активізувалися протестанти.

XIX ст. було часом великих колоніальних імперій. Європейські морські країни брали під свій контроль великі простори Азії і Африки. За завойовниками йшли місіонери, які проповідували тамтешнім народам слово Христової віри. Дуже часто вони йшли і в авангарді. Імперіалізм і християнство впевнено крокували у тодішньому світі.

Це викликало такий оптимізм, що у 1910 р. на Всесвітньому з'їзді протестантських церков у Едінбурзі було заявлено, що через 25 років весь світ прийме християнство.

Але події Першої світової війни 1914 – 1918 рр. стали переломними у історії багатьох народів. Замість місійних полів на інших континентах, Європа одержала криваві жнива на

своїй землі. Нетривкий міжвоєнний період і жахіття Другої світової війни 1939 – 1945 рр. ознаменували початок розпаду колоніальних імперій, а з ними і крах прогнозів 1910 р.

Світ змінився, а з ним змінився і характер християнської місії. Професор о. Ісидор Нагаєвський, описуючи події і даючи назву добі після смерті Пія XII (1939-1958), називає її часом "екуменічних пап" . І дійсно, після Другого Ватиканського собору 1962 – 1965 рр. ми бачимо, що напрям християнської місії змінився, набрав нових форм. Taize (Тезе) стало символом нової християнської місії в Європі, а нова євангелізація – ключовою потребою Старого континенту після культурної революції 1960 рр. і поглиблення секуляризації у суспільстві.

Важливими елементами християнської місії стали міжконфесійні і міжрелігійні діалоги. У міжконфесійному діалозі важливим став 1967 р., коли була відмінена взаємна анафема між Східною і Західною Церквою . Міжрелігійний діалог особливо активізувався в часи понтифікату папи Івана Павла II (1978 – 2005), а його символом стали спільні молитви представників різних релігій у Ассижі.

Окремим феноменом кінця XX – початку XXI ст. стала поява цілого ринку релігійних послуг. З'явилося багато різноманітних церков і сект, які пропонують свої послуги

людям, що знаходяться у пошуку Бога. Особливістю цих нових утворень є слабка догматична база і теологія. Дуже часто вона взагалі відсутня. Ці церкви називають ще харизматичними, оскільки вони тримаються на харизмі свого лідера-засновника. Людям слід бути особливо обережними з цими спільнотами, бо, як показали нещодавні події в Україні, часто ці групи мають проблеми із законом і є типовими шахраями, що хочуть нажитися на довірі людей.

Таким чином, характер і напрямки християнської місії визначалися протягом історії – часом і його потребами. Церква була і залишається місійною. Бо коли була б позбавлена цього, стала б мертвою.

Завдання ж вірян, де б вони не жили, пізнавати Слово Боже і ділитися своїм досвідом і знаннями з ближніми. Тоді ми стаємо активними учасниками церковного життя і виконуємо те доручення, яке колись Ісус Христос дав своїм апостолам. ■

О. ЗІНОВІЙ КУРИЛЕЦЬ: «МІЦНА СІМ'Я – МІЦНА ДЕРЖАВА»

Спілкувався Орест ДРИМАЛОВСЬКИЙ

У наш час дедалі частіше ЗМІ повідомляють про так звану кризу сім'ї. Здебільшого проблеми виникають в молодих родинах, де щойно появилися маленькі діти. Тягар відповідальності, що лягає на плечі молодих батьків, перенести не всім під силу. Тому відповідно збільшується число розлучень. Прикро, що наша держава є одним з лідерів за рівнем розлучуваності в Європі. Церква зі свого боку пояснює цей факт відсутністю у таких сім'ях християнських цінностей. Але священики не відгороджують себе від проблеми, а, навпаки, всіма можливими методами намагаються запобігти цій критичній ситуації. Про те, як створити здорову і щасливу сім'ю, про кризові періоди у житті подружніх пар і виховання дітей – наша розмова з греко-католицьким священиком Зіновієм Курильцем.

– Я вже понад 20 років є священиком, – розповідає о. Зіновій. – Впродовж цього часу мені часто доводилося готувати наречених до шлюбу. Я переконався, що така підготовка молодих людей, враховуючи сучасну кризу сім'ї, є необхідною. Тому вирішив поділитися досвідом, накопиченим впродовж двадцятирічної діяльності на священичій ниві.

– Яку роль відіграють передшлюбні науки перед вінчанням?

– Передшлюбні науки – це радше екзамен з деякими порадами. Бо така наука має

проводитися від раннього дитинства. Все починається із взірця – подружнього життя батьків, яке має будуватися на взаєморозумінні, любові і повазі одне до одного. Цей приклад є надзвичайно важливим, адже є велика ймовірність того, що саме таким буде життя і їхніх дітей. Юнаки і юнки зобов'язані самі готуватися до майбутнього одруження і прислухатися до того, що їм пропонують Церква, навчальні установи, релігійні організації. Якщо ж люди не живуть за правдами віри Христової, то їх дуже важко підготувати до такого відповідального кроку в житті, як вінчання. Адже хіба може змінитися людина з викривленим уявленням про життя в сім'ї за 5-10 розмов зі священиком? Звісно, може. Але це вже буде нелегким завданням як для священика, так і для самих наречених.

На жаль, статистика демонструє сумну картину: в сучасному суспільстві майже половина молодих пар розлучаються. Цьому явищу передує ряд причин. Серед них – пияцтво, лінивство, безвідповідальне ставлення до обов'язків, порушення подружньої обітниці тощо. Тягар і відповідальність з народженням дітей ламають людей і, як результат, такі сім'ї розпадаються. Це трагедія для чоловіка, жінки, а особливо – для їхніх неповнолітніх дітей.

Для того, щоб таких трагедій було якомога менше, треба дуже відповідально поставитися до створення майбутньої сім'ї, виховання дітей. Адже сім'я – це основа держави. Якщо сім'я буде здоровою і міцною, то і наше суспільство матиме можливість забезпечити собі щасливе майбутнє.

– Ви торкнулися доволі болючої теми розлучень. Україна та інші країни СНД – лідери за рівнем розлучуваності в Європі. Щорічно в нашій державі розривання шлюбу реєструють понад 120-130 тисяч пар. Чи можна, на Ваш погляд, якось запобігти такій сумній статистиці?

– Я мав змогу бувати у статистичному управлінні Львова, де дізнався, що у нашій області розлучаються приблизно 50% подружніх пар. При цьому у містах реєструють значно більше розлучень, ніж у селах. Запитаєте, чому? – У селах люди значно більше ходять до церкви, більше надають уваги Божим заповідям. Саме тому в селі формується міцніша сім'я, ніж у місті, де існує безліч різноманітних спокус. Також, слідкуючи за статистичними даними, я простежив, що в Західній Україні люди менше розлучаються, ніж на сході нашої держави.

Запобігти такій статистиці вкрай важко. Потрібно постійно проводити розмови з молоддю на теми сімейного життя. Такий діалог має відбуватись в цікавій і ненав'язливій формі. Саме над цим сьогодні і працює Церква. Якщо ми, священики, педагоги, батьки, будемо цього прагнути, то Бог нам дасть сил здолати всі труднощі. Не дарма ж написано у Святому Письмі: «*Просіть – і буде вам дано, шукайте – і знайдете, стукайте – і відчинять вам; бо кожен, хто просить,– одержує, хто шукає,– знаходить, а хто стукає,– відчинять йому*».

– Отче Зіновію, повернімося до теми виховання дітей. З якого віку батькам потрібно цілеспрямовано виховувати своїх чад?

– Дітей потрібно виховувати відразу після їхнього народження. Батьки для них є ілюстрацією, зразком того, як потрібно поводитись. Дитина має надто добре розвинену здатність копіювання батьківської поведінки. Вона підсвідомо намагається розмовляти і виконувати все так, як її батько і мати. Тому спершу потрібно вдосконалюватися самим батькам. Вони змушені демонструвати перед своїм чадам зразкову поведінку, слідкувати за чистотою мови, сумлінно виконувати батьківські обов'язки. Коли дитина бачить щасливе життя своїх батьків, то й вона у майбутньому прикладе всіх зусиль для того,

щоб і в неї була така ж родина. Батьки повинні дбати про здоров'я дітей, привчати їх до режиму, навчити боротися з труднощами. Ще одна надзвичайно важлива місія батьків – формувати християнську свідомість своєї дитини. Вони мусять на власному прикладі привчити дитину молитися перед сном і вранці, щонеділі і в свята відвідувати храм. Дехто вважає, що ці знання дітям можуть прищепити у школі. Це помилкове твердження. Батьки самі мають прикладати для цього максимальних зусиль. Хтось з педагогів сказав, що один батько може замінити сто вчителів. Я цілком погоджуюся з цими словами.

– Часто чуємо від батьків, що найважче впоратися з дитиною у так звані кризові періоди, коли дитина є показово неслухняною. Як діяти батькам у таких ситуаціях?

– Впоратися з дитиною у такі періоди справді дуже важко. У таких випадках я б радив батькам спілкуватися з фахівцями: священиками, педагогами або ж психологами. Адже кожна критична ситуація потребує індивідуального підходу. Також варто, на мій погляд, перечитувати спеціалізовану літературу. У такі періоди до дитини обов'язково потрібно ставитися з повагою. Коли син чи донька відчують, що батьки бажають їм лише добра, то вони не відштовхуватимуть батьківської уваги. З часом дитина зрозуміє, що їй набагато краще в оточенні любові і турботи батьків. Яскравим прикладом цього слугує притча про блудного сина, який зрозумів свою неправоту і повернувся до рідного дому. У жодному разі непотрібно тиснути на дитину. Батькам раджу набратися терпеливості і молитися за своїх дітей. Адже сила молитви – незбагненна.

– Отче Зіновію, на завершення дайте три найважливіші поради молодій християнській родині.

– Насамперед потрібно просити в Бога благословення. Є така українська приказка: йдеш в дорогу – помолися один раз, йдеш на війну – помолися три рази, одружуєшся – помолися сто разів. Це моя перша порада.

Будьте терпеливими і наполегливими. Сім'я, а особливо діти, потребують і матеріального добробуту, і хорошої освіти. Тому потрібно мати засоби для того, щоб забезпечити їм щасливе майбутнє.

Ну і третя порада. Будьте вимогливими і критичними до себе. Вдосконалюйтесь. Тоді ви будете прикладом для наслідування вашим дітям. ■

ДОВІДКА:

О. Зіновій Курилець народився у 1953 р. в Судовій Вишні. У 1981 р. закінчив Львівський національний університет імені Івана Франка. Працював перекладачем в готелі «Інтурист», вчителем у школі, викладачем риторики у семінарії. У 1992 р. отримав священичі свячення з рук Кардинала М.І. Любачівського. Одружений, має трьох дітей. Адміністратор храмів св. Димитрія Мироточця (с. Рясне-Руське) та Успіння Пресвятої Богородиці (с. Кам'янобрід) Янівського протопресвітерату. ■

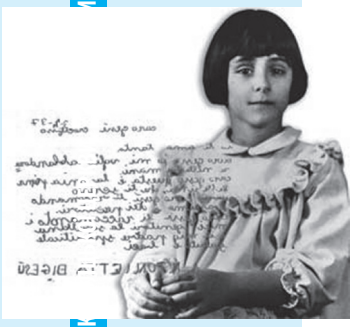

Семирічна італійка стане наймолодшою блаженною

АНТОНІЕТТА МЕО, семирічна італійка невдовзі стане наймолодшою блаженною в історії Церкви. Її зараховують до числа найбільших містиків.

Процес беатифікації Антоніетти, яку також пестливо називають Ненноліною, тривав тридцять років. Він був розпочатий у 1942 р., через п'ять років після її смерті. Однак в ті часи Церква не допускала беатифікації дітей, які не померли мученицькою смертю. Ситуація, проте, змінилася у 1981 р., коли Конгрегація Канонізаційних Справ скасувала цю заборону.

Батьки Ненноліни, глибоко віруючі люди, щодня брали участь в Євхаристії. Першими словами, які навчилася писати дівчинка, були імена: Ісус і Марія. Дівчинка росла здоровою, ніщо не передбачало трагедії – раку (остеогенна саркома). Їй ампутували ногу. Коли вся сім'я була в розпачі, вона зберігала духовний мир. «Я віддала ногу Ісусові», – говорила дівчинка. Завдяки старанним записам її мами, сьогодні знаємо детальний перебіг наступних процедур та змагань дівчинки не лише з недугою, але й зі спокусами розпачу та страху.

Незадовго до смерті, після чергової операції, лежачи в бинтах, Ненноліна продиктувала останній лист до Ісуса: «*Любий Ісусе Розіп'ятий, дуже люблю Тебе. Хочу залишитися з Тобою на Голготі і з радістю страждаю, бо знаю, що перебуваю на Голготі. Любий Ісусе, дякую Тобі, що послав цю хворобу, бо вона є засобом, через який я можу осягнути рай*». Для Бога, Якого було розіп'ято після нелюдських страждань і Якому кричали: «Зійди з хреста»! – це визнання малої дівчинки має бути незвичайним подарунком, який можуть жертвувати Йому лише святі.

Під час хвороби Антоніетта написала близько ста листів до Бога, які богослови класифікують як екстраординарні для шестирічної дитини. Спочатку вона диктувала ці нотатки своїй матері, пізніше писала вірші й робила нотатки самостійно, залишаючи їх біля розп'яття. У багатьох своїх записах вона описує «святі видіння». ■

За матеріалами CREDO

Народилася... при світлі мобільників

У шпиталі Карреджі (Флоренція, Італія) тривала операція кесаревого розтину, коли раптом згасло світло. Вимкнулася вся медична апаратура, яка допомагає наглядати за станом дитини, що мала прийти на світ, і матері. Аварійний генератор не увімкнувся, отож лікарі й акушери… увімкнули свої мобільні телефони. При світлі мобілок і закінчили операцію. Телефони зібрали швидким кличем у всіх, хто був у відділі. Світла вистачило.

Операція, хоч і проведена у напівтемряві, закінчилася нормально і без будь-яких негативних наслідків для здоров'я матері й дитини. ■

За матеріалами CREDO

В Ізраїльській пустелі знайдено візантійський монастир

Ізраїльські археологи знайшли в пустелі Негев візантійський монастир VI століття. У будівлі, розташованій неподалік села бедуїнів Хура на схід від Беер-Шеби, збереглася мозаїка з геометричними візерунками, а також рослинними і тваринними мотивами.

Добре збереглося західне крило монастиря. Поки що розкопки закриті для відвідувачів. Ізраїльське державне управління з питань археології планує перенести мозаїки до розташованого неподалік туристичного центру Ваді Атір.

Згідно з доступною інформацією, монастир походить із другої половини VI століття. Його відкрили під час будівництва під'їзної дороги до Хура. Про його вік свідчать написи, які містять імена настоятелів монастиря. Під кінець візантійської ери будівлі зазнали занепаду. Східна частина значною мірою зруйнована землетрусом. ■

За матеріалами CREDO

Папу закликають... покинути католицизм

Покинути католицизм, названий «єрессю», і перейти на православ'я закликали Папу Франциска двоє митрополитів Церкви Греції.

В широкому, на 120 сторінок (у грецькій версії) документі, витриманому в суворому і гострому тоні, митрополити Андрій (Дриінопольський, Погоніанський і Коніцький) та Серафим (Пірейський) засудили як самого Папу і його правління, так і Ватикан і Католицьку Церкву загалом, а також «всеєресь» екуменізму й готовність інших православних Церков до діалогу з Римом.

Згідно з авторами документа, вчення Католицької Церкви є «відкритим блюзнірством проти Святого Духа, становить перекручення християнського вчення і сатанинську пиху, яка опанувала Ваше Високопреосвященство» (тобто Папу). Водночас обидва ієрархи запевнили свого адресата, що ними керує виключно «чиста, щира і безкорислива християнська любов», додаючи, що вони почуваються зобов'язаними «докласти всіх зусиль, аби вможливити католикам повернення наново до православної Церкви-Матері». ■

За матеріалами CREDO

Івано-Франківський «Карітас» надав допомогу для 46 родин кримчан-біженців

Напередодні Великодня місцевий «Карітас» організував допомогу для 46 кримських сімей на загальну суму 11336,54 грн. Великодні кошики з пасками, продуктові набори, до складу яких входять риба, м'ясні вироби, сир, яйця були роздані 17 квітня в будинку «Просвіти» в Івано-Франківську. Допомога стала можливою завдяки пожертвам вірних УГКЦ та жителів Івано-Франківська в рамках благодійної акції «Година твоєї праці – дар Господеві», яку «Карітас» щорічно організовує для забезпечення роботи благодійної їдальні.

В Івано-Франківській області на рівні обласної державної адміністрації організована координаційна рада з питань надання допомоги населенню під час надзвичайних ситуацій. Загалом, за даними ради, в області зараз перебувають 227 кримчан, які були змушені покинути свої домівки в АРК, зокрема 135 дорослих та 92 дітей, з-поміж яких є немовлята 2013 року народження.

За даними спеціалізованих служб та міських самоврядувань, зараз до 2000 переселенців з Криму перебувають на теренах Волинської, Львівської, Івано-Франківської і Закарпатської областей. ■

За матеріалами CREDO

У Китаї тисячі християн захищають собор від знесення

Тисячі християн Китаю оточили нещодавно збудований собор у місті Веньчжоу, щоб не дати владі його знести. В будівництво собору «Саньцзян» Церква вклала майже 5 мільйонів доларів.

Тисячі християн, серед яких були літні люди та інваліди, взяли собор під цілодобову охорону, оточивши його багатотисячним живим щитом.

«Минулу ніч я провів у соборі. Сьогодні теж планую залишитися тут на ніч. Ми зсунули дві лавки і змогли лягти поспати. Нам не страшно, у нас в серці мир, тому що Бог з нами», – сказав 81-річний парафіянин.

Будівництво собору тривало шість років. Губернатор провінції, побачивши як підіймається над місцевістю велична будівля, залишився незадоволений і наказав знести храм як начебто незаконний.

Християнська церква «Саньцзян» є частиною патріотичного руху, і має підтримку від уряду Китаю. ■

За матеріалами CREDO

МАМО, ТОБІ НИЗЕСЕНЬКО ВКЛОНЮСЬ

Автор поетичних рядків Наталія ЖИГАЙЛО,
лікар-анестезіолог Жовківської центральної районної лікарні

ПРИСВЯТА МАТЕРІ

Хто найдорожчий на Землі?
Звичайно - наша мама.
Вона порадить у журбі,
Потішиться із нами.

Хто від негоди в сірі дні,
Закриє нас крилом,
Хто захистить нас у житті,
Зупинить перед злом?

Звичайно, ти, єдина, рідна,
Невтомні руки золоті,
Нехай для тебе, повні сонця,
Лиш квітнуть днини осяйні.

Нехай душа твоя не знає,
В житті ні смутку, ні журби,
А серце з радості співає,
Як соловейко на весні.

Я у молитві на колінах,
Кілька слів прошепочу,
Храни, Пречистая Маріє,
Мою матусеньку – прошу.

Ти довгих щастя літ із неба,
Святая Матінко, пішли,
Щоб не торкнув її волосся
Холодний вітер сивини.

БІЛЬ МАТЕРІ

Зупинилось літо на моїм порозі,
Золотом налились спілі колоски,
Посріблила коси мамині на скронях
Невблагання осінь в сиві кольори.

Почорнила руки праця непосильна,
Відпочити сіла туга на плечі,
Сивая голубка, як сестриця рідна,
Огортає душу смутком на зорі.

Де ж ви, мої діти, діти і онуки,
Чом у рідну хату вістки не дасте?
Тут на вас чекають наболілі руки
Та гаряче серце й мамина любов.

Із чужого краю вісточки-новини
Жде старенька мати – ластівки з листом,
Із листочком першим весняної днини,
Журавлиним криком над своїм селом.

Постояла мовчки на порозі хати,
По щоці скотилась гіркоти сльоза.
Якби мала крила, то сама б летіла,
А уже у очі вічність загляда.

Пригадають діти батьківську опіку,
Як у їхню душу загляне журба.
Ще захочуть птахом в гості прилетіти,
Та чи будуть вдома ще на них чекать?

Редакція часопису «Місіонар»
висловлює щиросердечну подяку автору цих прекрасних рядків п. Наталі Жигайло та всьому колективу лікарів Жовківської районної лікарні за тісну співпрацю з Отцями Василіянами та професійну підтримку та вітає з Днем Матері. Нехай Всевишній Господь відкриє двері Свого безмежного Милосердя для усіх вас у цей Великодній час і щедро вас благословить. Миру вам, радості, ніжної любові та невтомної наснаги й успіхів у житті. Нехай Господь благословить усіх вас.

МАМІ...

Твої очі сьогодні зелені –
Завтра наче бурхлива вода,
Ти сьогодні спокійна, весела,
Завтра тиха чомусь і сумна.

Коли в душу весна заглядає,
Ти радієш, пливеш на вітрах,
Коли осінь на скрипці заграє,
Ти сумуєш і плачеш весь час.

Рідна ненько моя, матусю,
Ти цвіти, наче юна весна,
Хай душа, наче пташка, співає,
І радіє, неначе дитя.

ПОДВИЖНИК

Марія ОЛЬХОВА – дружина політв'язня Ольхового Мирона

Іван Андрійович Гель народився 17 липня 1937 року у с. Кліцко Городоцького району Львівської області в родині селян Андрія і Февронії. Родина була глибоко релігійною і національно свідомою.

Батько Андрій – колишній вояк УГА, потім – голова товариства «Просвіта», був станичним, зв'язковим окружного провідника СБ ОУН, за що був засуджений на 20 років.

Іван Гель в 1952 р. за відмову вступити в комсомол був відчислений з 10-го класу Комарнівської середньої школи. Закінчив середню школу в м. Самборі, працював слюсарем на Львівському заводі автонавантажувачів.

В 1956 – 1959 рр. служив у війську. Після демобілізації вступив на заочне відділення історичного факультету Львівського університету. На другому курсі перевівся на вечірнє відділення, працював слюсарем на Львівському електровакуумному заводі. Вже змолоду І. Гель стає національно свідомим, приєднується до визвольних змагань, знайомиться з Михайлом Горинем, виготовляє і поширює самвидавом «Стан і завдання українського визвольного руху» Євгена Пронюка, «Що таке поступ» Івана Франка (критика марксизму) та інше.

24 серпня 1965 р., на шостому курсі університету, був заарештований, а у березні 1966 р. засуджений («антирадянська агітація і пропаганда») до 3-х років таборів суворого режиму.

В 1966 – 1968 рр. відбував термін у таборах Мордовії. Після звільнення жив у м. Самборі, видрукував у самвидаві і поширив 11 книжок: «Серед снігів» Валентина Мороза, «Інтернаціоналізм чи русифікація?» Івана Дзюби, збірку віршів Миколи Холодного «Крик з могили».

У листопаді 1970 р. надіслав до Верховного суду УРСР заяву протесту проти вироку у справі В. Мороза.

12 січня 1972 р. заарештований удруге. У серпні засуджений на 10 років таборів особливого режиму, 5 років заслання (як особливо небезпечний рецидивіст). Термін відбував у Мордовії (Сосновка) та в Пермській області (Кучино), заслання – в Комі АРСР (Троїцько-Печерський район, селище Милва). Загалом в ув'язненні провів 16 років, на засланні – 5.

У таборах брав участь в голодуваннях. Одне з його голодувань тривало 100 діб: домагався реєстрації шлюбу зі своєю фактичною дружиною Марією, матір'ю їхньої доньки Оксани (1964 р. н.). В 1975 р. шлюб був зареєстрований.

В ув'язненні (1970 р.) написав книжку «Грані культури», яка поширювалася в «Самвидаві» за кордоном під псевдоні-

мом Степан Говерля і була видана в Лондоні 1984 року. В Україні під іменем І. Геля вперше видана у Львові 1992 р. Автор дав глибокий аналіз становища української культури в умовах радянської окупації. Книжка «Грані культури» відзначена премією Літературного фонду ім. Івана Франка (1985 р., Чикаго, США).

17 січня 1987 р. Іван Гель повернувся в Україну, в рідне село Кліцко. І. Гелеві, інтелігенту за фахом, характером, комуністична тоталітарна влада дозволила працювати лише пастухом колгоспних корів. Вчорашній сільський пастух вийшов на полемічну дуель з компартійно-кагебістською владою, не пішов на компроміс, а вийшов звитяжно.

Навесні 1987 р. разом з В. Чорноволом, М. Горинем, П. Скочком відновив журнал «Український вісник», був його відповідальним секретарем. У 1987 р. І. Гель створив і очолив «Комітет захисту Української Греко-Католицької Церкви».

17 вересня 1989 р. стало знаковою подією, «зоряним днем» для І. Геля. Українські греко-католики вийшли на вулиці Львова. Іван Гель організував похід 250-ти тисяч вірних УГКЦ до Кафедрального Собору св. Юра у Львові, який заклав початок виходу УГКЦ з підпілля, її легалізації і офіційного визнання. І. Гель брав активну участь у створенні «Меморіалу» і Народного Руху України. Був депутатом, заступником голови Львівської обласної ради першого демократичного скликання (1990 – 1994 рр.). Очолював Львівську обласну комісію відновлення прав реабілітованих. Нагороджений срібною медаллю Папи Римського, а також орденом Ярослава Мудрого 5-го ступеня. 18 вересня 2009 р. Президент України Віктор Ющенко нагородив Івана Геля орденом Свободи за вагомий особистий внесок у відродження УГКЦ та з нагоди 20-тої річниці виходу її з підпілля.

І. Гель для жителів сіл Кліцка та Якимчиць зробив неоціненну послугу – написав і видав книжку «Історія сіл Кліцка та Якимчиць», дослідив подвижницьку працю священиків, активістів товариства «Просвіти», героїзм повстанців і підпільників, які залишили помітний слід у свідомості його односельців. Своєю книжкою І. Гель залишає тривкий пам'ятник у рідному селі, якого не в силі знищити ні пожежа, ні атмосферні явища. Книжка понесе нащадкам через простори десятиліть та століть правду про життя попередників.

Помер Іван Гель 16 березня 2011 р., похований на Личаківському цвинтарі м. Львова. Велична постать І. Геля, патріота і борця, служить яскравим взірцем безкомпромісності, високої національної свідомості, людської гідності і чесності. ■

КОЛИ...

... СЛУХАЄШ, не перебивай
(Приповідки 18, 14)

... ГОВОРИШ, не звинувачуй
(Якова 1, 19)

... ДАЄШ, не шкодуй
(Приповідки 21, 26)

... ОБІЦЯЄШ, не забувай
(Еклезіяст 5, 3)

... ВІДПОВІДАЄШ, не сперечайся
(Колосян 4, 6)

... ПОСТУПАЄШСЯ, не претендуй
(Филип'ян 2, 6)

... РОБИШ, не скаржся
(Филип'ян 2, 14)

... ВІРИШ, не сумнівайся
(Івана 20, 29)

... ПРОЩАЄШ, не дорікай
(Колосян 3, 13)

ВЛАДИКА-НОМІНАТ ВАСИЛЬ ТУЧАПЕЦЬ, ЧСВВ: «ЗАРАЗ ДУЖЕ ВАЖЛИВО НЕ ДАТИ НОВИМ ЧИНОВНИКАМ ПОВЕРНУТИСЬ ДО СТИЛЮ ЖИТТЯ СТАРИХ»

Розмовляв бр. Роберт ЛЕНІВ, ЧСВВ

Святіший Отець дав згоду на канонічне обрання о. Василя Тучапця, ЧСВВ, дотеперішнього Ігумена монастиря Святого Василія Великого в Києві, першим Екзархом Харківським, архієрейська хіротонія якого відбудеться 21 травня.

– Владико-номінате, як Ви сприйняли таке рішення Синоду?

– Важко передати те, що я відчував. Це і радість, і тривога, бо Харків – не Львів. У певний момент я почав дуже хвилюватись, зважаючи на відповідальність, яку мені доручили. Думаю, що завдяки підтримці і молитві за мене все буде добре, моє служіння принесе користь Церкві.

– Які виклики ставить перед Вами Харківський Екзархат?

– Поки що я не дуже обізнаний із ситуацією в Харкові. Наскільки мені відомо, в екзархаті є одинадцять священиків, дві монаші спільноти, серед яких василіянський монастир. У самому Харкові ще йде будівництво церкви, подібно як у перших християн. Але саме це спонукує ще більше звертатись до Бога, зараз потрібно багато молитись, успіх залежить від Божого благословення.

– Як відомо, основний вишкіл Ви пройшли у Чині Святого Василія Великого. Чим для Вас є цей Чин і монаше життя взагалі?

– Василіянський Чин для мене є дуже дорогим, ще навіть до першого Причастя мене готувала сестра-василіянка. Тоді я познайомився із о. Володимиром Палчинським, ЧСВВ, який в той час приїжджав до Яворова, це й було перше знайомство із василіянами. Пізніше я вирішив вступити до цього Чину, саме тоді я побачив духовність Отців Василіян, їхній приклад і велике бажання до молитви й жертовності. Ці риси мене дуже надихали до самопожертви і посвяти Богові. Саме тепер, коли я вже в Чині багато років, стараюсь дотримуватись своїх обітів і служити Богові в правді. Так людина відчуває, що вона на своєму місці, вона

щаслива, вона живе без роздвоєння, і це покликання приносить радість.

– Після проголошення Ви зустрічались із Блаженнішим Святославом. Про що Ви говорили?

– Моє ближче знайомство із Блаженнішим Святославом почалось у Києві, оскільки Архиєпархія тісно пов'язана із київським василіянським монастирем. Ми постійно співпрацювали, організовували різні акції, що й скріпило наші теплі стосунки. Так що з Блаженнішим ми вже трохи знайомі, тому розмовляли переважно про сам Харківський Екзархат і про хіротонію, яка відбудеться 21 травня в день Апостола Йоана Богослова у Патріаршому соборі в Києві під час Літургії, що розпочнеться об 11 годині. Саме найменування відбудеться напередодні, на Вечірні, у василіянському монастирі в Києві. Блаженніший хоче, щоб хіротонія відбулась якнайшвидше, це також пов'язано із ситуацією в країні і в Харкові зокрема, де зараз вірним потрібна духовна підтримка.

– Що б Ви побажали українцям сьогодні, у такий непростий для країни час?

– Останні події показали, що народ має свою гідність, яку потрібно поважати. Церква підтримала людей, це було відчутно завдяки молитві на Майдані і великій кількості священиків, які були присутні там весь час. Потрібно, щоб цінності, за які загинули люди, були збереженні і не забуті. Зараз дуже важливо не дати новим чиновникам повернутись до стилю життя старих чиновників. В цьому Церква відіграє дуже важливу роль як моральний авторитет. Хочу побажати усім, щоб ми зберегли ті цінності, за які молились, терпіли й постраждали. ■

ОТЕЦЬ ВАСИЛЬ ВОЛОДИМИР ТУЧАПЕЦЬ, ЧСВВ

Народився 29 вересня 1967 року в місті Яворові Львівської області в родині Василя Тучапця та Катерини Дацко.

Навчався у Яворівській середній школі (1974 – 1982), Івано-Франковському СПТУ-14 (1982 – 1986), на підготовчому відділі і першому курсі факультету архітектури Львівського політехнічного інституту (1988 – 1990). В листопаді 1986 р. розпочав військову службу в лавах Радянської армії, яку відбував у Латвії. 12 березня 1989 року прийняв облечини в ЧСВВ. Новіціят продовжив у Гошівському монастирі з серпня 1990 р., а згодом – в Крехові під проводом о. Теодозія Янківа. Довічну професію склав 29 грудня 1996 р. в Жовкві.

В 1991 – 1997 рр. навчався на Папському богословському факультеті (секція св. Івана Хрестителя) у Варшаві, який закінчив зі ступенем магістра богослов'я. В 1998 р. на тому ж факультеті захистив ліценціятську працю з патрології на тему «Навчання Григорія Палами про безперервну молитву». Також навчався на курсах духовної формації у Кракові в оо. Сальваторіан (2001 – 2002).

12 липня 1997 р. в Івано-Франківському катедральному храмі Преосв. Софрон Дмитерко рукоположив ієродиякона Василя Тучапця в священичий чин.

Виконував обов'язки настоятеля й пароха в Золочеві (1998 – 2000), ігумена і пароха в Крехові (2000 – 2002), пароха в Жовкві (2002 – 2005). Викладав аскетику у Василіянському Інституті Філософсько-Богословських студій у Золочеві (1998 – 2000) та Харківській Колегії УАПЦ (2006 – 2009). З 22 липня 2005 р. і до номінування єпископом – настоятель монастиря св. Василія Великого в Києві. Виконував також обов'язки економа монастиря, сотрудника парафії й реколектанта. ■

ОТЕЦЬ РОМАН МЕЛЬНИК, ЧСВВ: «...НІКОМУ НЕ ПОТРІБНІ БУЛИ СЛОВА, ЯКІ ЛУНАЛИ ЗІ СЦЕНИ. ВСІ ЗНАЛИ СВОЮ СПРАВУ, ЯКУ ВИКОНУВАЛИ»

Розмовляв о. Йоаким КОВАЛЬЧУК, ЧСВВ

Серед сотень священнослужителів різних конфесій, які силою Божого слова, щирими молитвами, духовною підтримкою та вкрай необхідною для кожного зокрема батьківською опікою і розрадою тримали багатотисячний київський Майдан під час протистояння бандитському режиму, був і нещодавно висвячений ієромонах Чину Святого Василія Великого о. Роман Мельник з Гошівського монастиря, що на Івано-Франківщині. Він побував у Києві двічі. Другий раз – 20 лютого, у четвер, який ті, хто прагнув мирним шляхом відстояти право на гідне життя у своїй рідній державі, правдиво назвали «кривавим».

– Як починалась дорога до Києва, і в чому виражалась місія перебування на Майдані, де вбивали людей, які жили Україною і для України? – запитую в отця Романа.

– Виїхали автобусом 19 лютого разом із жителями міста Долини, які, вже добре знаючи ситуацію, везли з собою саморобні щити і щити, що дали їм міліціонери з їхнього міста. На під'їзді до столиці нас зупинили правоохоронці, які, ретельно перевіривши, після довгих умовлянь, уже готові були відпустити. Але нагодився якийсь російськомовний чоловік, все вказувало на те, що працює в СБУ, і примусив усіх вийти з автобуса. Люди добирались до центру пішки сім-вісім кілометрів. Це був якраз початок зачистки Майдану. Всюди згарище, розкидані бруківка і каміння. Знаючи, що є багато жертв, я одразу поспішив до сцени запитати, де найбільше потребують священика. Всі дивувались, чому я без каски і бронежилета. Мене направили до готелю «Україна». Як виявилось пізніше, тут загинуло чи не найбільше людей. Лікарі саме розгортали медпункт. Побачивши, як все виглядає реально, я спочатку був шокований. Таке видовище було неприйнятне для людського розуму. Для прикладу: медики несуть пораненого на ношах, кричать, щоб давали дорогу, і буквально за тридцять секунд пульс зупиняється, людина поповнює число померлих. Тих, кого вдалось врятувати, карети швидкої допомоги одразу везли у київські лікарні. Далі, як і решта священиків, я виконував місію, до якої ми покликані. Комусь довелось буквально в останні миті життя вділяти і останню Тайну – розгрішення, а комусь – Тайну Єлеопомазання, благословляючи на подальше життя.

Вважаю, що ми не здійснювали ніяких героїчних вчинків, а лише те, що повинні були робити. Скажімо, медики рятували людей фізично, а ми – духовно.

– Усі, хто побував на Майдані, особливо ті, що бачили як прицільними пострілами вбивали беззбройних людей, повернулись додому зовсім іншими. Що найбільше запам'яталось чи вразило Вас із днів кривавих протистоянь?

– Дуже багато речей починаю розуміти лише зараз, аналізуючи болючий досвід, який отримав у Києві. Наприклад, коли вперше в житті побачив одразу дванадцятьох загиблих, тіла яких занесли в окремо відведене місце у холі готелю «Україна». На кожному був напис, хто і звідки, а на грудях виклали їхні мобільні телефони, які просто розривались від дзвінків, бо родичі, близькі та друзі вже довідались про їхню смерть з новин. І ми разом з отцем Іваном із Старосамбірщини заледве знаходили потрібні слова, щоб відповісти, наважитись сказати, що людини вже немає серед живих.

Пригадую, що серед десятків поранених людей, які просили про покаяння і відпущення гріхів, багато було зі східної України, з Донецька і Харкова. Більшість медиків, які рятували майданівців, були зовсім молодими, їм було трохи більше за двадцять років. Біжучи з ношами, вони звертались: «Отче, благословіть. Нам дуже потрібна ваша підтримка, маємо забирати людей з лінії фронту». Познайомився з медиками із Харкова, Києва, Тернопільщини, Львівщини. Всі розуміли, що у цей складний час священик і лікар повинні бути разом. Один медик з Тернополя сказав: «Священик і лікар мають бути на передовій народу, щоб йому служити». Пам'ятається, коли принесли важкопораненого у живіт, він заледве міг говорити. Зрадів, коли почув, що поряд є священик. Сказав: «*Сожалею, батюшка, я очень грешен*». Думаю, що він відчув прощення гріхів. Розповів, що приїхав з Донецька, попросив передати вітання його дочці, яка навчається в одному з університетів Києва, і сказати, що батько її дуже любить. Назвався Анатолієм. Тоді його одразу забрала швидка. Невідомо, де він, дав би Бог, щоб він зараз жив. Були моменти, коли приносили одразу кількох поранених, потрібно було встигнути підійти до кожного. Всюди лилась кров, і ми, щоб наблизитись до людини, йшли по крові. Було дуже боляче. Пізніше, коли ситуація стала спокійнішою, пішов у приміщення Київської міської адміністрації довідатись, чи не потрібна допомога. Тут не вели бойових дій, але один чоловік, також лікар, попросив йти з ним у підвал, де лежало двоє померлих, і каже: «*Отче, відправмо їх з християнською гідністю до Бога*».

Загалом, кожен робив те, що міг. У мене навіть виникала така думка, що нікому не потрібні були слова, які лунали зі сцени. Всі знали свою справу, яку виконували.

– Знаю, що Ви були свідком зустрічі Володимира Голоднюка зі своїм 19-річним сином Устимом, якого він приїхав замінити на барикадах. На жаль, застав його уже мертвим, бо куля влучила в голову, пройшовши крізь каску. Що Ви сказали тоді батькові?

– Батько одразу зомлів. Не все можу пригадати в деталях, бо, можливо, і сам був у шоковому стані. Але пам'ятаю, що він просив закрити Устимові очі, я вже наважився, але лікар мене випередив. Коли підіймав каску, з голови випав чи згусток крові, чи частина мозку. Батько запитував, чи його син буде в небі, чи буде він з Богом. Потішаючи батька, переконував, що його син уже святий, що він є мучеником. Згодом батько дзвонив своїм рідним і зна-

йомим, кажучи першу фразу: «Устима вже немає». Хотів подзвонити і його дівчині, я намагався його відмовити, бо невідомо, як відреагує кохана особа, почувши такі слова. Він так і не зателефонував.

Найбільше батько хотів, щоб сина визнали героєм України, бо він поліг за Україну. Говорив: *«Я звідси не піду, допоки не приїде судмедексперт і напише правдиву причину смерті, бо я, як колишній військовий, знаю, що можуть написати й іншу причину смерті, можуть написати, що впав з барикади головою вниз. А син загинув від кулі снайпера».*

– А як почувались Ви, бачачи водночас стільки жертв, звідки брали сили, чим надихались задля порятунку інших? Зрештою, у Вас також є батьки, як вони поставились до Вашої поїздки на Майдан?

– Здавалось, що там, у Києві, все виходило якось спонтанно. Бо до того часу про таку велику кількість жертв у мирній країні навіть важко було подумати. Як казав отець Іван, що був разом зі мною, він з перестраху на початках навіть забув формулу розгрішення. До нас часто підходили лікарі і просили випити заспокійливе, але, дякувати Богу, ми обходились без нього. Впевнений, що змогли все перенести тому, що священство є печаттю Святого Духа. В інакший спосіб людина би зламалась, не розуміючи сутності тих численних смертей. То була Божа опіка, а також підтримка батьків. Мама відчувала, що можу поїхати, нічого не сказавши. Перед поїздкою кілька разів перепитувала, де я є. У телевізійних новинах побачили мене на Майдані. Тато подзвонив мені після тієї страшної ночі 20 лютого і тільки спитав тремтячим голосом: «Сину, скільком ти закрив очі?». Він усе розумів, бо сам є медиком і неодноразово бачив смерть людей, яких не було можливості врятувати. Знаю, що вони молились за мене. Принагідно хочу особисто від себе подякувати молоді з Марійської дружини. Вони молились за Україну, за мир і спокій, за Героїв Небесної сотні. Впевнений, що щирі молитви отих чистих сердець допомогли і мені, і тим, хто відійшов у вічність.

– Отче Романе, що б Ви сьогодні хотіли сказати тим людям, які у мирний час втратили своїх рідних і близьких?

– Ми відправляли панахиду, коли Україна проводжала у вічність своїх Героїв. Я зі сцени бачив батька Устима Голоднюка. Бачив його невимовний біль, але водночас відчувалась і внутрішня гордість, що померли люди героїчною смертю. Хочу побажати всім упевненості в тому, що новітні українські Герої, віддавши своє життя, зробили дуже багато для незалежності нашої України. Завжди пам'ятайте про це. Будьте мужніми, віддаючи все в руки милосердю Божому. Тільки Бог знає для чого все це потрібно. Усі, хто загинув, є новими мучениками нашого століття. За них моляться у кожній церкві, по всій Україні, їх щораз згадуватимуть у Святих Літургіях. Люди, які загинули, є святими, бо пішли на барикади не з ненависті до влади, а з любові до свого народу, до України, для того, щоб зробити її кращою. Слава Героям! ■

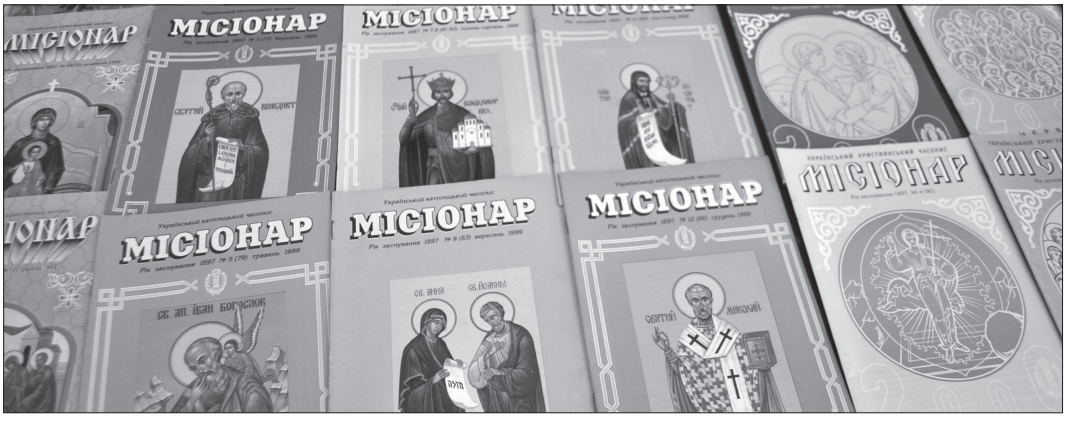

ВИСТАВКА УСІХ ВИПУСКІВ «МІСІОНАРЯ»

У Залі органної та камерної музики Самбора житель міста Степан Павлішак у рамках регіонального фестивалю духовної музики «Тобі, Господи!» влаштував унікальну виставку – колекцію усіх 250 чисел християнського часопису «Місіонар», вихід якого у Жовкві відродили монахи-василіяни УГКЦ за часів незалежності України.

Серед колекції привертають увагу три історичні номери «Місіонаря», які побачили світ 1909 року. А перше число було надруковане у 1897 році з благословення кардинала Сильвестра Сембратовича загальним накладом 20 тисяч примірників.

Ініціаторами зародження журналу «Місіонар» був тодішній ігумен Львівського монастиря Отців Василіян о. Андрій Шептицький та о. Платонід Філяс, який став першим редактором релігійного часопису. Безперервно, за винятком хіба що буремного 1919, він виходив до 1944 року. Друкували часопис здебільшого в Жовкві, а в деякі періоди у Львові, Загребі та Перемишлі.

Протягом всього періоду «Місіонар» був друкованим духовним проповідником для кожної християнської родини не лише в Галичині, але й Закарпатті, Волині, Холмщині.

Нова сторінка журналу «Місіонар» починається з 1992 року. Головними редакторами часопису були о.Теодозій Янків (1992 – 1993 р.), отці Йосафат Глуховецький, Василь Зінько, Йосафат Воротняк, Корнилій Яремак, Віталій Попадюк (останній – з грудня 2012 року).

Нагадаємо, що самбірчанин Степан Павлішак давно цікавиться історією діяльності УГКЦ. Зокрема, він торік на оглядини жителів міста та гостей організував виставку зібраних матеріалів, присвячених життю та діяльності патріарха Йосифа Сліпого.

Тепер автор колекції зібрав чимало пам'ятних образків, з яких також планує організувати виставку. ■

КРИСТИНОПІЛЬСЬКА БОГОРОДИЦЯ – 20 РОКІВ, ЯК ЗНОВУ В УКРАЇНІ

Тарас ЛЕХМАН,
журналіст, м. Червоноград

Ікони в українському християнстві набули особливої пошани, тим паче – чудотворні. Ось такою святинею може пишатися і Червоноград – Кристинопільською Матір'ю Божою, яка не раз рятувала люд від лиха, зцілювала і зцілює хворих.

Зберігається ікона в Кристинопільському монастирі Отців Василіян. Тривалий час вона була власністю родини Садовських, яка проживала на теренах Східної Галичини.

У 1765 році Станіслав Садовський передав цю родинну реліквію до монастирської церкви Святого Юра в Кристинополі. Вже тоді ікона славилася як чудотворна. Про це свідчать одинадцять срібних табличок із зображенням ласк (так звані «воти»), які отримали люди, молячись перед нею.

У 1773 році ченці-василіяни виготовили для Кристинопільської Богородиці срібну сукню і золоті корони, а через чотири роки о. Ігнатій Беньковський намалював з неї копію, яка збереглася до наших днів.

1815 року австрійська влада нахабно обдерла коштовності з ікони, але тодішній ігумен Маркіян Тарнавський наказав виготовити нові шати. Сукня була зроблена з дерева, дуже гарно різьблена і позолочена. У такій прикрасі ікона пробула до 1901 року. Цього ж року о. Маркіян Повх завдяки фінансовим пожертвам парафіян виготовив нову сукню і корону. Все – зі срібла. В часі торжества о. Мелетій Лончина написав пісню «Пресвятая Діво Мати…», присвячену Кристинопільській Богородиці.

У монастирських книгах залишилися записи про численні дива, пов'язані з оздоровленням хворих завдяки молитвам до чудотворної ікони Кристинопільської Богоматері. Не раз Божа Мати рятувала церкву і монастир від пожеж, хоч горів увесь Кристинопіль, як це трапилося 1768 року.

У 1770 році сталося ще одне диво. На околицях містечка поширилась епідемія холери. Обхід навколо Кристинополя з чудотворною іконою зупинив небезпеку.

Кристинопільська Богородиця дарувала дітей бездітним сім'ям, відкривала зір незрячим, зцілювала від інших недуг. А все – через щиру молитву.

1902 року Святійший Отець Папа Римський Лев XIII надав церкві Отців Василіян у Кристинополі відпусти на всі великі Марійські свята.

Після Другої світової війни, коли радянська влада увійшла в місто, василіян були насильно вигнали з монастиря. Покидаючи обитель, 17 червня 1947 року вони взяли зі собою найцінніші речі церковної атрибутики, церковний утвар, монастирську бібліотеку. Все це перевезли до Варшави, і, звісно, чудотворну ікону.

…Україна здобула незалежність. Історична правда восторжествувала. З підпілля вийшла УГКЦ. 7 квітня 1994 року (на саме свято Благовіщення) завдяки старанням о. Йосафата Воротняка й історика Світлани Александрової (Рабонець) ікону урочисто повернули в Кристинопільський монастир, де за її посередництвом сходять на вірних численні ласки та оздоровлення.

А шахтарі Львівщини поряд зі Святою Варварою також вважають Кристинопільську Богоматір своєю покровителькою та захисницею. Тож у підземні вибої спускаються з молитвою до Діви Марії. ■

РЕКОЛЕКЦІЇ ЯК ВАЖІЛЬ ДУХОВНОЇ ВІДНОВИ

Галина ФЕСЮК

З 28 по 30 березня у парафіяльному храмі Покрови Пресвятої Богородиці с. Кунин на Жовківщині відбулись великопосні реколекції на тему: «Жива парафія – місце зустрічі з Живим Христом», що сьогодні є Стратегією УГКЦ. На реколекції парох місцевого храму о. Андрій Правець запросив священика о. Терентія Довганюка, ЧСВВ, з василіянського монастиря в м. Жовкві.

У п'ятницю ввечері на церковному подвір'ї кунинці та жителі навколишніх сіл разом зі священиками зустрічали мощі св. Йосафата Кунцевича – мученика за єдність Церкви і українського народу. Після короткої вступної науки о. Терентія Довганюка, ЧСВВ, у храмі відбулася молитовна Хресна дорога. Закликом до глибокої призадуми над своїм життям і про необхідність дбати за спасіння своєї душі закінчились реколекційні науки в п'ятницю хрестопоклонного тижня.

В задушну суботу, під час Літургії, четвертого тижня посту згадували Героїв Небесної Сотні, яким «сорокаденне поминання звершували».

Присутні з вірою прикладались до мощей св. Йосафата і отримали помазання єлеєм на оздоровлення душі і тіла.

Реколекції завершились недільним богослужінням. Багато людей приступило до св. Сповіді і Причастя. Під голос церковних дзвонів звершили обхід довкола храму і благословили святими мощами на чотири сторони світу кунинську землю і всіх людей. Свято духовної віднови завершилось молебнем до священномученика Йосафата у каплиці Преображення ГНІХ в с. Бір Кунинський.

Як прокоментував о. Терентій Довганюк, метою реколекцій було застановитися над гріхом, вчасно посповідатися і прийняти святе Причастя, щоб з чистими помислами і Вірою відатися у Божі руки, відчути і пізнати Його:

Тому кожен повинен сам відчути присутність Божу, благодать на собі і прийняти свяКрім подячного слова о. Терентію Довганюку, ЧСВВ, за проведення змістовних і актуальних реколекцій, о.Андрій Правець наголосив на словах Святішого Отця, що Чотиридесятниця приготовляє нас до Воскресіння Христового і до воскресіння нашого в Ісусі Христі. Саме тому час Великоднього посту є «інтенсивним періодом, поворотним моментом, який може посприяти зміні кожного з нас, наверненню», адже кожному потрібно ставати кращим, змінитись на краще, а «Великодній піст нам допомагає у цьому». Папа Франциск навчає, що «суттєвими елементами» переживання Великого Посту є «вдячність Богові за таїнство Його розп'ятої любові, автентична віра, навернення та відкритість сердець для ближніх. Навернутися – це не справа однієї миті, це – старання, яке триває усе життя. Адже ніхто з нас не може стверджувати, що не є грішником. З огляду на це ми покликані залишити грішну поведінку та зосередити погляд на суттєвому. Великий Піст – це прекрасний період, щоб замислитися над тим, чи я справді у дорозі, чи може надто довго стою на місці? Тоді слід навернутися. Існують і такі, які «помиляються дорогою». Заблукати може кожний, отож

проблема, за словами Святішого Отця, полягає не в тому, що іноді помиляємося, але в тому, щоб «не повертатися назад, коли хтось зауважить, що помилився». Може я помилився шляхом? Тоді слід висповідатися та повернутися на добру дорогу. Господь завжди дає благодать повернутися».

Такі реколекції відбулися вперше в рамках парафії для відновлення парафіяльного життя і християнського духу. Важливо, що прийшло багато людей. А це означає, що кожен заповнив свій час вірно, тому жити і бути разом з Христом, доторкнутися до Христа, це і є велика Божа Благодать, яку ні з чим не порівняти! ■

ХРЕСНА ДОРОГА ЖОВКВОЮ

«Той народ не може померти, де живе Христос!»

о. Т. Янків, ЧСВВ

Галина ФЕСЮК

У Жовкві відбулася Хресна дорога містом за участю священиків різних конфесій. Традиційно велелюдна хода розпочалася з Жовківського василіянського монастиря. Тисячі жовківчан та гостей міста молилися на чотирнадцятьох символічних стаціях за мир та спокій в Україні, за любов між людьми та покаяння у часі Великого Посту, адже за тиждень – Великдень.

Першу стацію провів на міській площі ігумен Жовківського монастиря о. Веніамин Чернега. Далі були зупинки біля костелу святого Лаврентія, пам'ятника жертвам сталінських репресій, статуї Матері Божої, управління пенсійного забезпечення, церкви Святої Трійці, районного Народного дому, центральної районної лікарні, церкви святого Лазаря, ЗОШ №1, церкви святого Йосафата, монастиря сестер-служебниць Непорочної Діви Марії, Василіянського монастиря; кінцева стація – площа Вічева.

Несподіванкою для багатьох була зупинка біля православної церкви Петра й Павла Московського патріархату. Тут учасники Хресної Ходи помолилися за християнське єднання всіх вірних Христової Церкви та висловили сподівання, що наступного року парафіяни цієї церкви долучаться на Хресній дорозі до всіх інших конфесій.

Щороку на цю подію до Жовкви з'їжджаються священики з інших василіянських монастирів та церков Жовківщини, виголошують цікаві й актуальні проповіді на кожній стації.

Важкий дерев'яний хрест, символ Хресного ходу Ісуса від стації до стації, несли працівники освіти, медицини, культури, інших державних структур, депутати міської та районної ради, керівники підприємств та молодь – вірні різних конфесій.

У проповідях ішлося про важливість духовного росту людини, розуміння добра і зла, священики наводили повчальні приклади з духовного життя християн, а також розказували про піст у житті людини, закликали до молитви за добробут, спокій і мир у державі.

Як сказав о.Теодозій Янків, ЧСВВ, «Той народ не може померти, де живе Христос!» ■

СЕСТРА НАТАНАЇЛА: «Я ВІРЮ І В БОГА, І В УКРАЇНУ»

Марія ШИМАНСЬКА

Півроку тому на трасі Львів-Стрий, поблизу Деревача, встановили новий дорожній знак «Свято-Преображенський монастир». Монастир Сестер Василіянок у селі Береги (Пустомитівський район) побудували ще у 1928 році. Після війни це був будинок для престарілих. Тільки десять років тому відновилося тут чернече життя. Напередодні Великодня я мала можливість побувати там.

Аби добратися до монастиря, потрібно мати неабияке бажання. Звісно, що машиною легше, а от пішки треба добряче впріти. Від траси до монастиря близько п'яти кілометрів. По дорозі мені трапилася приємна жіночка. Вона дачниця. Приїжджає сюди щовихідних. *«До монастиря йти далеко. Ви пройдете кілька дачних ділянок, потім звернете наліво, там по дорозі побачите хутір, минете і його. А там вже буде монастир»*, – сказала вона.

Час пролетів непомітно. Коли минула старенький хутір, то помітила нову білу будівлю з хрестами. Мети досягнуто. Двері відчинила сестра. Люб'язно запросила

Сестри садять виноград

Так виглядає Святопреображенський монастир

всередину. Перед очима постала невеличка капличка. Ікони, настінний розпис, тетрапод, престол і… цілковита тиша.

На розмову в трапезну мене запросила настоятелька монастиря сестра Натанаїла. Ще десять років тому її звали Марія, працювала на заробітках. *«Покликання виникає по-різному. Мені було тридцять років, коли прийшла до Бога. Це для мене стало якимось чудом. Я мала всі земні достатки, та не відчувала радості. Розмірковувала над тим, що ніби все маєш, а нещаслива, а тут нічого не маєш і відчуваєш душевний спокій. Я приїхала сюди на реколекції і зрозуміла, що монастир – це мій дім. Жодного дня не було такого, щоб я не відчувала себе щасливою»*, – так монахиня описала своє покликання до Бога. *«Батькам було важко сприйняти мій вибір. Дуже переживала за маму. Але чи ще хтось з її семи дітей говорив їй, що він в житті щасливий? Я так себе відчуваю, і буду це говорити до останнього подиху. Зараз і мама щаслива. Бог дав їй ласку відчути, що Він покликав мене і не покине її»*, – розповіла сестра.

Основне завдання Свято-Преображенського монастиря – це духовні повчання

(реколекції). Коли я переступила поріг, за мною зайшов чоловік років сорока-п'тдесяти. «Я би хотів поради для душі, для життя», – попросив. «Звідки знаємо, що говорити? Нам Бог підказує. Коли я не склала ще обітів, то не завжди розуміла Святе Письмо. В мене ніби завіса спала з очей. От ти відкриваєш увечері Біблію і розумієш, що уривочок, який прочитала, – це найбільша істина. Буває, що на інший день приходить людина, якій потрібно саме ці слова почути», – розповіла сестра. Мені пощастило, тому що в цей день реколекцій не було. Так, сюди приїжджають майже кожних вихідних. «Коли поставили знак, то відвідувачів стало більше. Є такі, що тут вже бували, є й такі, що побачили знак та вирішили заїхати. Говоримо про життя, розраджуємо. Буває, що люди приїздять знову, щоб подякувати. Тоді вкотре розумієш, що ти на своєму місці». У час Великоднього посту кількість відвідувачів збільшилася, та сестри готові допомогти у будь-який день: «Ми приймаємо групи людей завжди. Наш Провінційний дім є у Львові на вулиці Кирила і Мефодія. Там є вся інформація. Не відмовляємо нікому. Не має значення, до якого патріархату належить людина. Головне, щоб вона вірила і прийшла до нас, а ми чим зможемо, тим поможемо», – відповіла сестра Натанаїла, коли ми переглядали фотоальбоми.

Коли ми гуляли територією монастиря, зустріли батька однієї із монахинь. Розговорилися про політику. Зав'язалася дискусія: «У що ви вірите?» - запитала сестра. «В Бога», – із здивуванням відповів чоловік, на що монахиня йому відповіла: «Я вірю і в Бога, і в Україну». Сестри-василіянки брали участь в революційних подіях, тому знають вартість перемоги над диктатурою. «Ми не могли лишитися осторонь. Спеціально провели телебачення. Деякі наші сестри були в Києві. Одна з них надавала допомогу пораненим. Ми ж допомагали чим могли: і їжею, і ліками, та найбільше молитвами».

Проживають тут шестеро сестер. Кожна з них має свої обов'язки, та, незважаючи на різний вік, особливості характеру, гармонійно доповнюють одна одну. Коли я прийшла, сестри садили виноград. Гадаю, якби це робила я зі своїми друзями, то ми вже давно посварилися б, тому що кожний читає різні книжки про садівництво. А тут – поради, за які дякують, обговорюють та допомагають одне одному. ■

СЕСТРИ ЧИНУ СВЯТОГО ВАСИЛІЯ ВЕЛИКОГО: АПОСТОЛЯТ

Є між дарами різниця,
але Дух той самий
Різниця теж і між служінням,
але Господь той самий.
Різниця є і між ділами,
але Бог той самий,
який усе в усіх робить.
1 Кор 12:4

Кожна Сестра має привілей служити Божому людові своєю молитвою, постом, своїм терпінням і служінням. Кожна Сестра бере участь у місії Церкви, через різноманітність служіння. Кожне служіння містить у собі заповідь Христа, щоб ми служили один одному в любові. Тому шанується різноманітність служінь, з яких кожне у винятковий спосіб спричиняється до свідчення, що Бог присутній посеред нас.

Наслідуючи приклад нашого Отця св. Василія, сестри об'єднують свої зусилля, щоб допомогти потребуючим і пригнобленим, розбитим і невченим.

Широкий обсяг апостольства включає:
1. Виховну працю і навчання
2. Опіку над хворими
3. Пасторальну працю
4. Соціальну працю
5. Усі інші види апостольської праці, які включають діла милосердя для душі і тіла.

Живучи як монахині, сестри є знаком надії у світі. Вони завжди свідомі, що служать у світі, де багато різних проблем.

БРАТИ-ІСПОВІДНИКИ ЗАКАРПАТТЯ

Спогади із записок 1994 р. (Закінчення)

о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ

Коли я виконував служіння в Імстичевському монастирі, там перебували три брати. Я, священик, приїхав з Бороняви, щоб підмінити о. Павла Мадяра, який лікувався в санаторії у селі Довгому. Брат Юліан Мигович і брат Мар'ян Щока мали вже по вісімдесят чотири роки, але, як не дивно, вони ретельно дотримувалися свого розпорядку дня від самого ранку до вечора, так як це було на новіціяті в Мукачеві. Брат Мар'ян готував сніданки, обіди і вечері, як колись у Мукачівському монастирі, де довгий час був кухарем, а брат Юліан щодня відкривав свою швейну машину «Зінгер» щось шив, перешивав, бо багато людей тоді з села зверталися до нього, щоб щось перешити, та й для церкви всі покривала переходили через його руки. Брат Венедикт, як молодший, у всьому їм допомагав. Між ними ніколи не виникало непорозумінь. Деколи хіба Мар'ян докоряв братові:

– Не набирайте, брате, собі стільки роботи, вам не сорок чи п'ятдесят років, відпочивайте, бо здоров'я не купите.

Брат Юліан, як завжди, мовчав і знову сідав до роботи. Така вже була його натура. Якось після сніданку брат Мар'ян розказував:

– Ми намагалися дотримуватись, – говорив він, – закарпатських звичаїв куховарства, щоб новики себе почували, як вдома. На цьому дуже наполягав Протоігумен о. Полікарп Булик. Коли хтось приходив новий до монастиря, то він ретельно розпитував його про домашні умови життя, про духовний стан сім'ї і не забував спитати, що готувала мати на сніданок, обід, вечерю, а потім підходив до мене, кажучи: «Прошу брата, до нас прибули два брати з гір. Зваріть їм на обід мамалигу з бринзою». Або й щось інше міг запропонувати залежно від обставин.

Незважаючи на свої болячі ноги, братові Мар'яну допомагав брат Юліан. Було приємно дивитися, як два старенькі монахи дають собі раду. Все, що готували на кухні, було смачне, невибагливе і навіть дієтичне. Майже кожного дня щось мінялося у раціоні. Перед трапезою молилися поважно, а коли пообідали, брат Мар'ян спокійно говорив:

– Ходімо до святині, подякуймо пану Богові, що нас зі своєї волі накормив.

Дуже схвально говорив про Протоігумена о. Василя Мендруня, який тоді очолював Галицьку і Закарпатську провінції, а також створював станиці на Східній Україні.

– Наш отець-протоігумен – золота людина. Він, як сюди приїхав, був здивований нами, тішився, що ми самі прийшли і поселились у монастирі. «Декого треба тягнути, – говорив, обіймаючи нас з радості, – а ви самі з доброї волі повернулися до монастиря. Це велика мужність з вашого боку». А я йому кажу, щоб нам прислав брата молодшого, бо ми старі і вже деколи нам треба послужити. Якось мені було соромно говорити про це і просити його, знаю, що братів мало. «Я вас добре розумію, на підмогу вам хтось з братів обов'язково приїде. Не переживайте: Господь з вами і не дасть вам заломитись.

Тримайтеся один одного, моліться до Матері Божої не тільки за себе, але і за весь наш Чин, за Україну, за мир у світі». О. Василь нас так підняв на дусі, що, здавалося, повернулася до мене моя молодість. Він говорив з такою щирістю, аж направду мені сльози текли, що маємо такого файного Протоігумена, яким можемо хвалитися. Дай йому, Боже, доброго здоров'я, щоб він ще довго міг працювати для нашого Василіянського Чину на славу Божу. Він робить все, що може. На другий тиждень дійсно приїхав нам на поміч брат Венедикт, дуже добра дитина. Так старається нам догодити і у всьому помагає, що я йому кажу: «Та ми ще самі даємо собі раду, а ви відпочиньте трохи, братику». А він і в церкві молиться, і в наших келіях прибирає. У брата Юліана повідкривалися дуже болючі рани на ногах, то кожного дня Венедикт допомагає йому перев'язати їх.

Наступного вечора прийшов брат Мар'ян до мене в келію засмучений і говорив про можливу зміну погоди.

– Відчуваю таку слабість, а від чого, сам не знаю. Болять ноги і руки терпнуть, а вранці не міг встати, – жалівся брат, повільно сідаючи на крісло.

– Старість, пережиття, тож звідки візьметься здоров'я? – заспокоюю брата.

– Правду кажете, прошу отця, скільки то треба було всього пережити, а весь час кухня, а підлога бетонна в лікарні і в санаторії, та й тут, самі бачите, ще літом як-небудь, а зимою дуже тяжко. Ота сторона, де діти з інтернату живуть, там в них дуже студено, як вони витримують? В моїй келії трохи тепліше. Келія брата Юліана менша і йому там трохи ліпше, тому він не жаліється, що йому холодно, але рани на ногах не дають йому спокою ні вдень, ні в ночі. Деколи чую стогін аж до своєї келії, тож кажу йому: «Трохи терпи!» Але то легко говорити, а коли щось болить…

Іншим разом ми розмовляли про Сибір, де наші отці і брати скуштували каторги. І тут брат почав розказувати про себе, як його викликали в КДБ на розмову:

– Це було ще тоді, коли я працював кухарем у санаторії в селі Довгому, там де тепер перебуває і лікується о. Павло. Мене викликали до Іршави, і в цей день дуже гарно зі мною поводилися. Це було в будинку культури. Їх було двох, і вони не дуже то мене випитували, відпускаючи, сказали мені до них прийти через тиждень. Але вже другого разу почали запитувати більше: де я живу, хто мене годує, хто мені пере білизну? І у всьому старший з них жаліє мене. Думаю собі: хитрий лис. Пізніше я дізнався, що це був сам начальник з Іршави. Я не розумів, чого він хоче. Але за деякий час знову мене викликає, та вже відкрито говорить: «Я би Вам міг полегшити життя, але Ви повинні би зі мною подружити». Усміхається і подає мені руку. «А то як?» – запитую. Він знову каже, «а так – часто будете заходити до мене і розказувати про своє життя» – «А то нащо Вам потрібно знати, як я живу? Та й хіба Ви не знаєте?» – відповідаю. «Але Ви би могли набагато краще жити. Я Вам не буду забороняти молитися. Моліться скільки Вам завгодно. Замість працювати у їдальні, я би вам запропонував іншу посаду, от наприклад, завідувач їдальнею, ніякої відповідальності, бо там є директор. Ваша справа – щоб був порядок у залі, а він і так є. Така спокійна посада Вам би була тільки на користь. Я не розумів чого він від мене вимагає і що він говорить, а потім додав: «У Вас здоров'я вже не зовсім добре, то і на роботу Ви зможете лиш з'являтись час від часу. Не переживайте за гроші, вони будуть у Вас.

Думаю собі: Боже мій, та я грошей зрікався, коли складав обіт убожества, і зараз у мене гроші тільки на прожиття – це 75 крб. А те що відпочив би, воно і непогано. Та слухаю, що він буде дальше мені цвірінькати. Знаю добре, до чого веде він цю розмову. Хоче, щоб я був сексотом. Врешті він каже:

«Подумайте добре, а ми зустрінемось знову через тиждень. До речі, мені приємно з Вами спілкуватися, якийсь спокій відчуваю».

На другий тиждень непрошений гість перед вечором прийшов до мене, де я перебував на квартирі. Господар будинку каже мені, що там якісь прийшли до мене. Він не знав, хто це. Але коли я вийшов, то відразу їх упізнав. Думаю собі: а то що таке? Скільки вони будуть мучити мене?. Нічого не говорю їм, а вони, привітавшись, кажуть, що довго не будуть мене затримувати. Без дозволу заходять у хату і мене запрошують. Аж тепер господар зрозумів, що це за непрошені гості. Та тут вже почалась відкрита розмова. Спочатку розпитали, як мій настрій, як працювалось. Та їх бентежило моє незадоволення, хоч, здавалось, вони до мене ставились з найкращими намірами. «Ви здогадуєтесь, чого ми прийшли? – спитали вони. – Нам треба сьогодні конкретно дати відповідь вищому начальству, щоб змінити Ваше життя. Хазяїн, який би добрий не був, для Вас все ж чужий. От будете мати свою квартиру, ніхто Вам не буде вказувати, а тут Ваші роки підійшли, то і пенсія потрібна». Я сидів, мовчав, очікуючи, що мені вони будуть далі пропонувати. Вони говорили те саме, що й минулого разу, тільки більш сміливо, рішуче і відкрито. Я тільки мовчки давав головою знак згоди, або хитав нею, що було знаком невирішеності. А тоді відразу від них вимагаю: «Ви мені конкретно скажіть, для чого ви мене викликали і сьогодні для чого завітали до мене? Що ви від мене хочете, і що я повинен робити для вас?» – «Тут така справа. Ми із Комітету державної безпеки. Я працюю начальником в Іршавському районі. Ви були монахом, і тому ми повинні за вами стежити, щоб Ви не зводили людей на ідеологічну дорогу, несумісну з нашими законами. В нас повна державна влада. Ми можемо будь-коли кого завгодно арештувати або звільнити з роботи. Але все залежить від Вашого розуміння. Ви мали час добре обдумати, і сьогодні ми б хотіли, щоб Ви дали згоду на співробітництво з нами. Це тільки покращить ваше важке життя». – «То що я повинен робити?» – запитую, стривожений їхньою нещирістю. Мій співбесідник усміхнувся, повеселішав і говорив уже відкрито: «Раз на місяць Ви повинні нам давати відомості. Свого життя не будете змінювати. Зараз піднімається уніятська Церква. Вони Вас не будуть боятись, бо знають, що Ви були уніятським монахом. Будуть мати до Вас довір'я. А Ви, в свою чергу, будете доповідати, хто приїжджав до Вас, хто збирає людей і хто ці люди. Якщо нічого не буде, то лиш по телефону повідомите, що все в порядку, але якщо якісь непорозуміння будуть або десь будуть збиратись Вам знайомі чи не знайомі люди, то щоб Ви доповіли нам. Транспорт будемо забезпечувати. Хто з нами працює, кожен задоволений своєю працею. А те що ми Вам обіцяли, ретельно гарантуємо. Час не легкий, і потрібно всім нам якось жити. Та й скільки цього життя. Ми Вам не будемо забороняти молитись, не будемо забороняти ходити в церкву, виконувати свої обряди, щоб ніхто не подумав, що співпрацюєте з нами. Ви нас зрозуміли: все повинно бути так, щоб комар носа не підточив – маєте справу з державними органами».

Мене вкинуло в жар. На чолі почав виступати піт, я не знав, що говорити. В моїм серці розгорався якийсь гнів, і заодно наростав страх. Я бачу, що зі мною граються не на життя, а на смерть. Але цей останній вислів, що комар носа не підсуне, додав мені сили, і я почав наступ проти нього. «Говориш, що комар носа не підсуне. Правду кажеш. Комар це маленьке сотворіння Боже, який сотворив і мене, і тебе, і за кожний вчинок нам прийдеться відповідати. Ви хочете від мене того, чого я не можу виконати. Від Бога не можна нічого скрити, навіть своє совісті. Хіба ви не знаєте, що сталось з апостолом Юдою. Ото беріть пилу і ріжте мене, а пана

Бога я не зраджу. Тільки ріж мене не поперек, а повздовж, щоб довше боліло». Мої очі наповнились слізьми. Важко було говорити, але продовжував: «Пану Богу я віддав свою молодість, я йому обіцяв послуг, чистоту і убожество, все своє життя посвятив Йому, святому, і хочу віддати йому свою старість. Тому ще раз кажу: ріж мене, а Бога я не зраджу. І прошу більше мене не умовляти. Це є моє остаточне рішення».

Вони не сподівались такого вибуху моєї душі. Я зрозумів, що я повинен стати зрадником, так я Юда. Але Юда не давав обітів, а я дав обітницю, що буду служити Богові до кінця свого життя. Моя реакція на них дуже подіяла. Вони побачили, що я не зламався і не піддався їм. Настала мовчанка. Думаю собі, що будуть мене арештувати. Я не боявся нічого. В мене не було вже родини, крім старенької сестри (вона недавно померла). Думаю собі: робіть зі мною, що хочете – така ваша служба. Але бачу: їхні обличчя зніяковіли. Не побачив в них я злоби чи ненависті, і мене це заспокоїло. Ми мовчали більше хвилини. А відтак знову чую той самий голос: «Ми вибачаємось перед Вами, що Вас так затривожили. Наша ціль була спитати Вас. Не по своїй волі ми це виконуємо, а як завдання своєї державної служби. Ми теж давали присягу і мусимо те виконувати, що нам кажуть. Ваша рішучість нам дала зрозуміти, що Ви твердо тримаєтесь своїх релігійних переконань. Це є добре. Ми Вас більше турбувати не будемо. Ми думали навіть Вам полегшити життя, але бачимо, що проти своєї совісті неможливо йти. І ще одне просимо: не уважайте нас за своїх ворогів. Вся ця розмова нехай залишиться тільки між нами».

Я не міг нічого говорити, бо обтирав свої сльози. В них я бачив своїх дітей, які і в такий спосіб мусять заробляти собі на хліб. Мені було навіть важко, що я їх так грубо образив. Але такий мій характер, з яким я веду постійну боротьбу, що те, що думаю, мушу висловити. Так було в Мукачеві, за що мене поважав о. Полікарп Булик. Вони теж добрі психологи, і мене зрозуміли, і тому піднялись, щоб вийти з хати. «Ви нам подобаєтесь своєю мужньою закарпатською поставою. І якщо у Вас виникнуть у житті якісь труднощі, то заходьте до нас – чим зможемо, допоможемо. У біді ми Вас не залишимо. А Ви живіть так, як Бог Вашому серцю підказує». – «Чим ви можете мені допомогти? Та всі ми живемо згідно з Божою волею», – кажу їм. Але все таки їхні слова зворушили мене, і я, подаючи руку, просив у них пробачення. Це ще дало їм більше зрозуміти мій монаший християнський вишкіл. Жаль, що я був не священик, а то був би запропонував їм сповідь. Але і тут я не поскупився і промовив, коли ми стояли коло дверей.

– Всі ми є діти одного Бога і всі ми в Христа хрестилися, тому будемо жити мирно і будемо помагати один одному по-християнськи, – говорив я, прощаючись з ними…

Ми добре розійшлися, а потім я все це розказав своєму господареві, то він був дуже здивований. З цього часу більше мене ніхто не турбував на роботі і не говорив, що мене звільнять. Вони до мене не приходили і я не заходив до них. Як кажуть, дали мені спокій.

Та свої люди часто мені докоряли: «Монах, монах…», – і таке інше говорили. Всього наслухався, і все це треба було переносити. То такі нерозумні насмішки доводили мене аж до сліз, коли йшлося про чистоту. Тоді виходжу я надвір, помолюся вервичку до Пресвятої Діви, витру своє обличчя від сліз і приступаю знову до роботи. Багато людей мене не розуміли, тож не було кому пожалітися, та я не звертав уваги і старався бути добрим, хоч би для хворих. Але дуже мене поважали ті, які знали мою дійсність. Підходили і завжди просили, щоб я помолився за їхнє здоров'я, за їхній добробут. Замовляли мені читати псалтир. Але не міг всіх задовольнити. Бо треба працювати, та й домашні

справи були. Все ж молитва завжди була зі мною. Богові дякую, що ніколи мене Він не опускав. Про мене знали лікарі в санаторії і з повагою ставилися як до монаха. Часто просили, щоб я молився за них, за їхні сім'ї, за їх дітей. Деколи приходили до хворих наші отці Павло Мадяр, Микола Щепа, Мелетій Малинич та інші, щоб посповідати і запричащати їх.

Стежили за мною увесь час. Особливо під час свят мене контролювали. Ніколи я не вступав в суперечки. Якщо мені треба було кудись віддалитися, то я завжди йшов за дозволом до свого начальника. А начальником був у мене жид. Він ніколи мені не відмовив, якщо я щось просив. Навіть приходив до мене за порадою. Прийде і скаже: «Порадьте мені, Теодоре (це моє світське ім'я), бо не маю тут таких людей, які б мені добре підказали в цьому випадку. Хочу на зиму змінити в їдальні приміщення кухні, дуже Вам там тісно. Після цього мене водить і все показує, радиться, як зробити краще щось в їдальні, на кухні чи на складах і хоче, щоб я сказав своє слово. А коли зробить все, як задумав, тоді знову мене веде до цього місця і питається, чи добре зроблено. Хоч він був жид і знав, що я належав до монашого Василіянського Чину й практикую монаше життя, ніколи мені не закидав, а навіть і розпитував про це життя, цікавився. Дуже він мене поважав. Таких людей мало зараз. Я довгий час з ним працював і ніколи між нами не виникало непорозумінь. Про інцидент зі Службою безпеки він знав, але ніколи мені про це не згадував, а навпаки після цього ще з більшою повагою ставився до мене.

До нас часто приходив о. Павло. Він дуже його поважав і навіть докладав всі сили, щоб його лікували лікарі у нашому санаторії. О. Павло часто був у нас на лікуванні, бо весь час хворіє легенями. Вже двадцять років, як йому вирізали одну легеню, і він сприймає свою недугу з неабиякою мужністю.

Я запитав, чи все таки надія є, що Україна втримається. Він зворушливо відповів:

– Повинна. Залежить все від нас, від людей. Багато людей збаламучених, які не розуміють, що правда є одна в Бога. Якби ми тут між собою жили в єдності, в нас би не було конфесійного поділу і не було би нині такого непорозуміння. Ще коли я був під час підпілля в Бороняві, то відчував у серці, що там все-таки там будуть знову відпусти, що Греко-Католицька Церква вийде з підпілля, бо не може бути, щоб Бог опустив це святе місце. Але як подумав, що священиків так мало, мене обіймав страх. Я не думав, що це буде так скоро. Дуже плідно тут діяв єпископ Іван Маргітич. Він не боявся влади, його весь час визивали, але він твердо стояв за віру Христову. О. Павло Мадяр тут завжди був готовий повністю віддатися на службу Богові і людям. Люди їм вірили, і тому витримали. Та, гадаю, ще довго прийдеться переборювати наше православ'я, яке тягнеться до Москви. От вся біда, що не розуміють, що є «Одна, Соборна і Апостольська Церква», якої пекельні ворота не подолають.

І знову пізно вечором розходились ми по своїх келіях, ще перед цим разом помолившись. Наступного дня я вже від'їжджав до Боронявського монастиря. В Імстичеві пробув рівно два тижні. Пішов до братів прощатися. Направду ніколи я так з ніким не прощався, як з братом Мар'яном. Попрощавшись з братами Юліаном і Венедиктом, підійшов до брата Мар'яна. Він заплакав, обтирав сльози зі свого старечого шляхетного лиця. Це були сльози туги. Мені теж було його важко залишати. Він був більше як на тридцять років старший від мене, але ми в думках були однолітки. Обнявши і поцілувавши його в рамено, сказав йому: «Брате, моліться за мене». Він відповів взаємно: «І Ви за мене». Коли я відійшов десять кроків і обернувся, бачив, як він обтирав хустиною гіркі свої сльози. ■

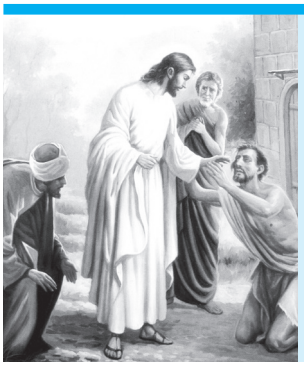

МОЛИТВА ПОЖЕРТВУВАННЯ СТРАЖДАНЬ

Ісусе, Божественний Спасителю, через Непорочне Серце Пречистої Діви Марії жертвую Тобі моє тілесне терпіння та душевні скорботи в наміреннях святої Церкви, Апостольства молитви та … (назвати своє наміреннія).
Прошу Тебе, обдаруй повнотою вічного життя дітей, яким не дали змоги народитися. Огорни опікою родини, щоб силою Твоєї ласки успішно могли поборювати спокуси злого духа, з любов'ю приймаючи кожне життя та оберігаючи його від моменту зачаття аж до смерті. Вчини, щоб хрест, який несу, став для мене джерелом відваги, визволення та сили, щоб терпіння не позбавило мене надії, щоб не згасла моя віра, а любов щоб не маліла. А коли настане кінець мого життя, прийди по мене і запровадь мене до свого Царства. Амінь.

АПОСТОЛЬСТВО ХВОРИХ:
МАТЕРИНСЬКА ПОТІХА МАРІЇ В МОЇМ СТРАЖДАННІ

Дорогі хворі брати і сестри! З самих ранніх наших років нам відомо, що місяць травень Церквою присвятила Пречистій Діві Марії. Вся наша земна природа: міста, села, поля, ліси, луги, річки, небесні простори – і ми, як люди, як Божі діти, й ціла наша свята Церква вбираємось у світлу одежу, щоб достойно звеличити нашу Небесну Неньку, Матір Божу і нашу Матір, Царицю Неба і землі Пречисту Діву Марію.

Місяць травень з Воскресінням Христовим, як ніколи є піснею з Марією, молитва подяки до Неї і просьби до її Неустанної допомоги. Не опускаймо, дорогі хворі, ні одного дня, щоб помолитися до нашої Небесної Неньки Пречистої Діви Марії.

Любі хворі, ви не можете стояти далеко від своєї Заступниці і Потішительки. Разом з усіма парафіянами приступіть до хору Її шанувальників, щоб гідно возвеличувати прекрасне ім'я Марії, Матері нашого Спасителя і Відкупителя Ісуса Христа.

Коли всі вірні горнуться до своєї Небесної Неньки і заявляють Їй свою любов у спільних молитвах, у вас може виникнути питання: а що зі мною? Чому я сьогодні не є разом з усіма на набожествах до Пресвятої Богородиці? А витираючи гіркі сльози жалю, своїм серцем жалієтеся у самотній хатині чи на лікарняному ліжку, запитуєте:

– Скільки можна отак терпіти? В чому моя провина? Чи чуєш мене, моя Матінко кохана? Чому, коли всі співають: «О Маріє Мати Божа, молися за нас!» – моє серце, повне жалю, стало пусткою? Чому мене огорнула пустиня цього злиденного світу?

Не хвилюйтесь, дорогі хворі, і не тужіть, – саме зараз Марія з вами у ваших терпіннях обіймає вас своїми святими руками і пригортає до свого Непорочного Серця. У кожному з вас, Вона, як Мати, вбачає свого улюбленого Сина чи Дочку. У цьому є велич Марії – Матері Божої і нашої Матері.

Ніхто так не прославляє Марії, як ви, хворі, під час терпінь у своїх молитвах. Навіть, якщо не можете молитися, а лише тримаєте вервичку своїми спрацьованими висохлими руками, то прославляєте на своєму ліжку Царицю Неба і Землі, як ніколи. «Ось бо віднині ублажатимуть мене всі роди!» (Лк 1,48). У такий спосіб ви виконуєте Її пророцтво.

Сьогодні по всьому світі на різних мовах співає свої пісні Церква на честь і славу Пресвятої Діви Марії. Вашою піснею може бути споглядання на зображення Пречистої Діви Марії в Її іконі, де Вона дарує світові свого

улюбленого Сина.

Чого потрібно шукати нам, чи, радше, як прославити Пречисту Діву Марію у ці травневі дні.

– Завжди пам'ятати з самого ранку про присутність Пресвятої Діви Марії.

– Роздумувати про Її життя, чесноти і любов до людей.

– Пам'ятати про достоїнство Матері Божої як на Небі так і на землі.

– Якнайщиріше полюбити свою Небесну Неньку і цю любов показати пошаною і прислугою до інших.

– Розумом сприймати Божі ласки, які отримуємо ми і всі шанувальники Пречистої Діви Марії.

– Все, що б ви не робили: молитва, піст, милостиня і всі свої добрі вчинки – жертвувати на честь Пречистої Діви Марії Ісусові Христові у добрих намірах за душі в чистилищі, за навернення грішників і безбожників, за Мир в Україні і у всьому світі.

З нами Марія – є і буде!

Мати – велич справжньої місії

Священиками можуть бути тільки чоловіки, бо на Тайній вечері були присутні учні Христові, тобто апостоли. Зате жінкам дав Бог привілей вперше побачити воскреслого Господа і сповістити апостолам про Його перемогу над смертю. Жінки повірили і стали першими свідками Христового воскресіння, бо в цей же час апостоли були залякані і розчаровані смертю Ісуса. Тобто жінкам було довірено проголошувати Добру Новину. Вони стали місіонерами.

По всі часи жінки у церкві займають особливе місце у поширенні віри. Серед жінок є і такі, що намагаються жити досконалим християнським життям. Ми не можемо сказати, що у святості жінок перевищують чоловіки. «Немає ні чоловіка, ані жінки, бо всі ви одно у Христі Ісусі» (Гал. 3,27 – 28). Пресвята Діва Марія стала Божою Матір'ю. І ця першість не принижує священиків чи чоловіків у служінні. Вона стала для всіх Матір'ю. «Бачивши Ісус матір, і біля неї учня, що стояв, – а його ж любив він, – мовить до матері: «Жінко, ось син Твій!» А тоді до учня мовить: «Ось матір Твоя». І від тієї хвилини учень узяв її до себе» (Ів. 19, 26 – 27).

Жінка має великий дар – здатність народжувати дітей, давати життя. Як мати, вона виховує своїх дітей. Від неї багато залежить чи її дитина буде віруючою, чи невіруючою. Дар віри найчастіше переходить через серце матері. Тут апостолят жінки-матері займає особливе місце не тільки в сім'ї, але і в суспільстві. Матері творять майбутнє своїх сімей і всього суспільства.

Мати, а особливо багатодітна, страждає набагато більше, ніж жінка, яка не має дітей або має одного чи двох.

Гірку долю матері-кріпачки часто описує наш поет Тарас Шевченко у своїх поезіях. Та чи міг він спокійно дивитися на гірку долю своїх сестер-кріпачок, як вони проливали свої гіркі сльози, щоб не сказати найпекучіших слів панам-гнобителям?

«Я бачив пекло… Там неволя,
Робота тяжкая, ніколи
І помолитись не дають.
Там матір добрую мою
Ще молодую – у могилу
Нужда та праця положила».
(«Якби ви знали паничі»)

Чи була краща доля у наші вже часи колгоспниць-рабинь, які мусіли виробляти трудодні навіть у свята і в неділю? А згадаймо жінок-матерів на засланнях і в тюрмах в Сибірі і в Казахстані. Чи краща доля тепер наших жінок-матерів на заробітках? Чому так? Це велика таємниця, яку важко зрозуміти, а тим більше пояснити.

Мені якось одна жінка литовського походження розказувала про життя в сибірських таборах, які вона відбувала за свої політичні переконання:

– Українські жінки у таборах завжди виділялись від інших тим, що у них на першому місці була молитва. Молилися не тільки тоді, коли в екстремальних умовах треба було їм виживати, але кожного дня, а особливо у неділю і в свята. Тому з їхньої моральної стійкісті дивувалися не лише жінки інших національностей, але й чоловіки, які там перебували.

Коли ці жінки повернулися до свого краю, то найперше стали молитися, де тільки можливо, за свою Церкву і Батьківщину. Вони підтримували, як могли, нашу Церкву у підпіллі, створюючи Апостольства молитви, тісно співпрацюючи з духовенством.

Жінка-мати часто жаліється на своє підупале здоров'я:

– Звідки це здоров'я візьметься, – говорять хворі у лікарні, коли розмовляєш з ними, – ланка, буряки, праця на фермі від зорі до зорі, гумові чоботи, холоди і праця без вихідних. Дітей сама відпроваджувала у світ, бо не хотіла, щоб їх спіткала така ж гірка доля, як мене. Мої діти добрі, але що з того, як вони далеко від мене? Самотність, правду кажете, є гіркотою, про яку знає тільки один Бог, бо немає кому пожалітися. Сусіди… Деякі повмирали, а інші також так доживають свого віку.

Ось така доля української матері-страждальниці сьогодні.

– Питаєте, що мене тримає? Господь Бог. Так як Ви мені казали, тільки підводжусь зі свого ліжка – перехрестившись, молюся. А потім цілий день, куди йду, згадую Пресвяту Діву Марію, нашу Заступницю і свою Потішительку. А коли лягаю спати, дякую Богові за ще один прожитий день, бо не знаю, що чекає мене завтра: серце гупає деколи, тиск скаче, таблетки дорогі, то деколи приймаю, а в більшості обходжуся без них, бо на ту пенсію, яку отримую, внуки дивляться, як на манну з неба – хочуть, як і всі, вчитися. Тільки на Господа Бога надіюся, а на кого нам покладати надію? Він Святий дав нам життя і покличе по своїй волі до себе, але на все – свій час.

Ось така нині місія жінки-матері, котра останні свої роки одинокою проживає у забутому селі. Попри старечий рік і безпорадність, вона не втрачає надії на Бога, бо відчуває своєю душею силу молитви.

Відмовилася мати від своєї дитини

До одного дитячого будинку звернулася самотня мати з проханням: «Звертаюся до вас із люб'язною просьбою прийняти трьохмісячного мого сина Дарія на тимчасове перебування у вашому закладі. Я є самотньою матір'ю і зараз знаходжуся у дуже важкому стані, перебуваю у важких умовах, як житлових, так і матеріальних. Як тільки знайду відповідне помешкання і настануть кращі умови мого життя, зобов'язуюся забрати свою дитину з дитячого будинку».

Хлопчика Дарія прийняли до закладу, і коли минуло чотири місяці мати не давала про себе знати. Завідувач будинком пише листа до матері, але відповіді не отримала.

Одного разу завідуюча написала, що хлопчику минув рік і він починає говорити і перше його слово, як не дивно, було «мама». Так він назвав одну жінку, що відвідувала свою дитину у цьому ж будинку.

Четвертий лист до матері Дарія був такого змісту: «Повідомляємо Вас, що справу вашого сина направляємо до суду і після вироку Ви втратите право материнства. Дарій володіє всіма даними, щоб мати добру сім'ю» . Мати коротко відповіла зрозумілою мовою: «Ніяких перешкод щодо втрати права на материнство я не ставлю».

Коли Дарію минуло два роки, до його матері знову написали листа, прохаючи, щоби вона відвідала свою дитину у лікарні після ортопедичної операції.

Надійшла відповідь: «Дуже прошу: перестаньте мене турбувати своєю кореспонденцією, бо це мене дратує і озлоблює. Мої стосунки з сином вирішив справедливо суд, і я себе вважаю звільненою від всіх зобов'язань

РАНІШНЯ МОЛИТВА ДО МАТЕРІ БОЖОЇ

Ось стаю вранці перед Тобою, Мати Божа і моя Мати. Прошу Тебе, щоб я був готовий прийняти Твоє веління. Поможи мені протягом сьогоднішнього дня думати, говорити і чинити все згідно з Твоїм бажанням. Дозволь мені у кожному випадку виконувати волю Твого Сина і твою волю.
Віддаю сьогодні в Твої руки всю свою працю при виконанні своїх обов'язків, віддаю Тобі болі і втому мого тіла, прошу терпеливості під час спілкування з людьми і здатності повної віддачі, щоб їм допомогти. Нехай сьогодні кожна зустрічна людина зможе у мені побачити Твою любов і доброту, і нехай відблиск Божої ласки у моєму житті провадить її до зустрічі з Твоїм Сином. Амінь.
Отче наш… Богородице Діво… Під Твою милість…

щодо сина. Прошу вас припинити листування і більше мене не турбувати. Я вже два роки, як маю свою сім'ю – чоловіка і дочку. Для добра моєї дочки прошу дайте мені спокій. Не хочу і не можу платити за вчинені помилки».

В останньому листі керівництво дитячого будинку поінформувало матір Дарія, що він перебуває в Америці в бездітній сім'ї польського походження. Керівництво дитбудинку зробило все, щоб Дарій не дізнався ніколи про свою матір і що він є небажаною, нелюбленою і відштовхненою дитиною.

Через декілька днів після цього листа до Будинку перший раз приїхала мати Дарія. Плакала, цілувала фотографію дитини, просила настирливо дати його адресу. Говорила, що ніколи не забувала про свою дитину. Стурбована жінка розпитувала про сім'ю, яка усиновила її хлопчика, наскільки є багата. Мабуть, і тут шукала вона якоїсь користі від того, що сталося з її дитиною. На що їй відповіли її ж словами:

– Просимо Вас: більше нас не турбуйте, дайте нам спокій.

* * *

Чим бо є материнське посередництво Марії, якщо не даром Отця для людства?

Тому просимо Її благаючи: «Пресвятая Богородиця спаси нас!» ■

ПРИТЧІ СОЛОМОНОВІ (3, 27-35)

Не стримуй добра потребуючому,
коли в силі твоєї руки це вчинити.

Не кажи своїм ближнім: «Іди, і знову прийди,
а завтра я дам», коли маєш з собою.

Не виорюй лихого на свого ближнього,
коли він безпечно з тобою сидить.

Не сварися з людиною дармо,
якщо злого вона не вчинила тобі.

Не заздри насильникові,
і ні однієї з доріг його не обирай,
бо бридить Господь крутіями,
а з праведними в Нього дружба.

Прокляття Господнє на домі безбожного,
а мешкання праведних Він благословить, –
з насмішників Він насміхається,
а покірливим милість дає.

Мудрі славу вспадковують,
а нерозумні носитимуть сором.

ПОДЯКА ЛИНЕ ДО НЕБЕС

На сторінках часопису «Місіонар» щиро дякую Господу Богу, Пресвятій Богородиці, св. Йосифу, св. Юді-Тадею, св. Антонію, св. Терезі від Дитятка Ісуса, св. Піо, св. Венедикту, св. Ксенії, св. Юрію, святим Олені і Костянтину, св. Івану Хрестителю, Ангелу-Хоронителю, св. Архистратигу Михаїлу і всім безплотним силам, всім святим в небі за їх велике милосердя і допомогу у важких, безнадійних обставинах. Син потрапив у великі борги і хотів віддати під заставу хату. Всемилостивий Бог і всі святі, до яких я молилася, допомогли щасливо вийти з цих складних обставин, син більше навернувся до Бога, почав молитися. Прошу в них подальшого заступництва, допомоги і підтримки, сильної віри, великої надії і гарячої любові, миру і злагоди. Дякую Богу за все, що дає і що віднімає, лиш нехай дасть сили витримати до кінця.

Хочу також подякувати всім отцям Свято-Онуфріївського монастиря, у яких я сповідалася, за їх духовну підтримку і мудрі поради; особливо о. Христофору і о. Івану. Прошу для них всіх Божих ласк, сил і здоров'я.

Щиро всім дякую!

Олена, м. Львів

Хочу подякувати Господу Богу, св. Юді-Тадею за велику поміч. Я складала гроші на операцію, але коли прочитала в церкві св. Андрія, що оголошується поїздка до Риму, вирішила побувати за ті гроші в Римі. Мене всі відговорювали після клінічної смерті (перекинувся автобус, мені відірвали ліве вухо, стоптали, змісили печінку, нирки, хребет). Але Бог такий добрий, що завернув мене з того світу, щоб я ще помогла слабшим за себе, бо ходжу тими поламаними ногами і ще хочу їхати на Святу Землю.

Господи Боже, допоможи, якщо мене візьмуть у Паломницькому центрі.

Ольга,
м. Судова Вишня, Львівська обл.

Шановна редакціє часопису «Місіонар»! На сторінках Вашого журналу хочу подякувати Господу Богу, Матінці Божій, св. Марті і всім святим за всі отримані ласки і покращення матеріального становища.

Під час молитви до святої Марти 9 вівторків має горіти свічка. Ця молитва така сильна, що перед закінченням тих 9 вівторків одержите те, що просите, хоч би прохання було дуже складним.

Наперед вдячна шановній редакції.

Людмила,
с. Княжпіль, Старосамбірський р-н., Львівська обл.

Хочу скласти щиру подяку через часопис «Місіонар» і Господеві Богу, Пресвятому Серцю Ісуса, моїй небесній Матінці Божій Зарваницькій, апостолові Юді-Тадею, св. Миколаю, св. Марті, Вервиці «Визволення», св. Антонію, св. Анні, св. Піо, св. Шарбелю, св. Філомені, св. Венедиктові, Ангелу-Хоронителю, св. Пантелеймону і всім святим за вислухані молитви і отримані ласки Божі, зокрема за видужання мого чоловіка після тяжкої операції, а також щиро дякую за здоров'я, за Господні опіку і захист і допомогу для моєї родини, за ласку віри, любов, милосердя і заступництво в важких обставинах життя.

Закликаю всіх до молитви. Віра і щира молитва – то велика сила.

Ганна,
с. Жизнемир, Бучацький р-н, Тернопільська обл.

Дорогий журнале «Місіонар»!

Хочу через Ваш журнал висловити подяки за всі отримані ласки протягом усього мого життя і моєї родини.

Юля Кутинська,
м. Золочів, Львівська обл.

КРОСВОРД «СВЯТА МОНІКА»

(Три крапки замініть словом з книжки «Життя святих» Андрія Йосафата Григорія Труха та літанії до святої Моніки)

Підготувала Леся ШТИКАЛО

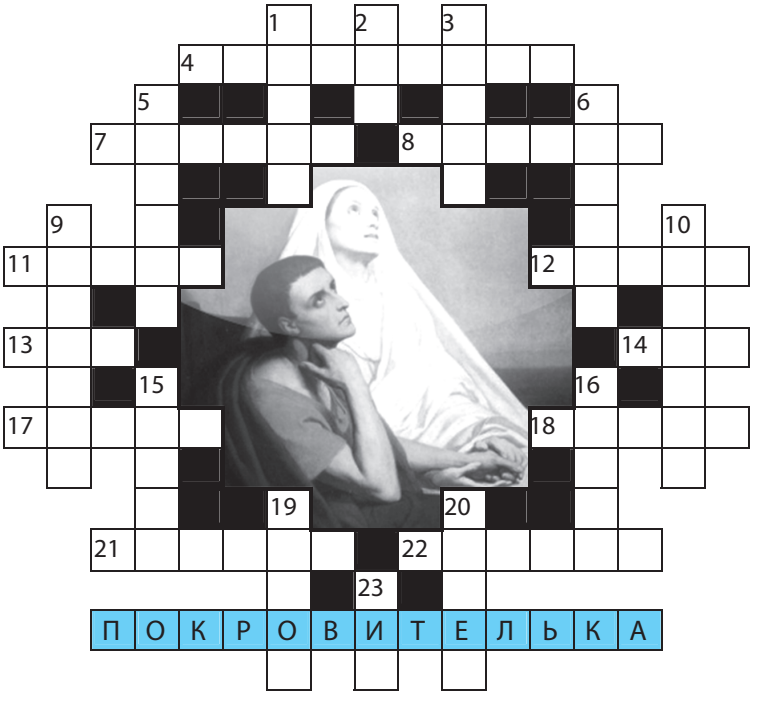

ГОРИЗОНТАЛЬНО: 4. О Боже, Ти змилувався над сльозами святої Моніки і дав їй більше від того, про що вона просила Тебе. Ти не тільки послав … навернення її сина Августина, а й підніс його до висот святості (літанія). 7. Християнський … життя. 8. Одна із рис характеру властива святій Моніці. 11. Молитва – могутній … спасіння. 12. Людина, яка посвятилася аскетичному життю, щоб досягнути вищу релігійну досконалість. 13. Найщасливіші хвилини свого життя свята Моніка провела в сердечних і святих розмовах з Августином у той …, коли він готувався до прийняття св. Тайни Хрещення. 14. Закінчивши шкільний …, Августин приїхав додому на вакації. 17. Стан хвилювання, тривоги, неспокою, викликаний чеканням чого-небудь неприємного, небажаного. 18. Великий населений пункт. 21. Папа, котрий сказав перенести мощі св. Моніки з Остії до Рима. 22. Блудний син тоді перший раз у своєму житті подивляв гострий розум своєї святої матері, її розуміння філософських питань і глибоке … Святого Письма.

ВЕРТИКАЛЬНО: 1. Пресвята …, без гріха зачата молись за нас (літанія). 2. Слова єпископа до Моніки: «Іди своєю дорогою, і нехай ... поблагословить тебе». 3. Сукупність основних положень релігії, віровчення. 5. Патрикій, чоловік Моніки, бачив той блаженний … і щастя, які сяяли на обличчі матері, коли вона прийняла святу Тайну Хрещення. 6. Проповідник волі Божої, апостол. 9. Місто в Північній Африці, де народилася свята Моніка. 10. Серце Моніки наповнила надземна … . Небесний Отець вислухав її гарячі молитви і прийняв жертву довголітнього терпіння. «Нехай буде благословенне ім'я Господнє!» – співала душа Моніки. 15. Божа …, яку дев'ять літ сердечно благала, і спасенний вплив святого Амбросія, Міланського архиєпископа, невернули Августина до правдивої віри. 16. Місто в Італії, куди приїхала Моніка до святого Амбросія. 19. Найвищий колегіальний орган церкви. 20. … Господній благовістив Пречистій Діві Марії. 23. Італійське місто, де знаходяться мощі святої Моніки.

Відповіді на кросворд «Святий папа Іван Павло II», опублікований у числі за квітень 2014 року:

ГОРИЗОНТАЛЬНО: 7.Богослов. 8.Кардинал. 9.Тіара. 10.Візит. 11.Єдність. 14.Конрад. 15.Готика. 18.Норман. 19.Кароль. 23.Христос. 25.Мирон. 26.Індія. 27.Літургія. 28.Вивчення.
ВЕРТИКАЛЬНО: 1.Поліглот. 2.Добро. 3.Молодь. 4.Бакита. 5.Вимір. 6.Базиліка. 12.Ватикан. 13.Конклав. 16.Понтитфік. 17.Служіння. 20.Краків. 21.Поклик. 22.Розум. 24.Ангел.

НОВІ ВИДАННЯ ВИДАВНИЦТВА «МІСІОНЕР»

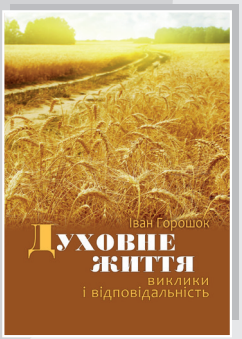

Іван Горошок

ДУХОВНЕ ЖИТТЯ

Виклики і відповідальність

Автор звертає увагу на важливі засади нашого життя. Нелегко його прожити, дотримуючись заповідей Божих і виконуючи волю Божу. Як важливо навчитися чинити волю Божу! Як важливо витривати в нашій туземній боротьбі, щоб заслужити собі щасливу вічність!

ISBN 978-966-658-305-8, 184 с.,
170 х 240 мм., м'яка обкл.

Дмитро Степовик

НАСЛІДУЮЧИ ХРИСТА

Віруючий у Бога Тарас Шевченко

Готуючись до ювілею 200-річчя від дня народження Т. Шевченка, відомий учений Дмитро Степовик написав книгу про нього як про безмежно віруючого в Бога; про нього, що своїм життям, духовним устремлінням і, звичайно, творчістю, наслідував учення Господа нашого Ісуса Христа. Це дуже рідкісна тема в морі шевченкознавства, майже не опрацьована, зокрема в Україні. Тож Дмитро Власович, мистецтвознавець, філософ і богослов за фахом, написав новаторську й надзвичайно цікаву книгу про людину, яка давно стала символоцм України. Розраховано на шевченкознавців, культурологів, усіх, хто любить нашого Великого Кобзаря.

ISBN 978-966-658-307-2, 392 с.,
130 х 200 мм., тверда опр.

о. Василь Мендрунь, ЧСВВ

МОЛИТОВНІ РОЗДУМИ

Книга 1

Багатолітній духовний досвід відомого місіонера, проповідника і поета о. Василя Мендруня, ЧСВВ, сповнений роздумами глибоко пережитої молитви, став основою цієї книги. Таїнства життя Ісуса Христа взивають наше сумління до глибокого пізнання істин Бога, який щоденно скріплює нас. Автор запрошує читача особисто зустріти Господа та, піднявшись «серцем вгору», своє життя вчинити молитвою.

ISBN 978-966-658-304-1, 400 с.,
170 х 215 мм., м'яка обкл.

З ПИТАНЬ ПРИДБАННЯ ЛІТЕРАТУРИ

звертатися за адресою:
вул. Б. Хмельницького, 40
м. Львів, 79019,

тел.: 0952602157, (032) 272-90-80
shop@missioner.com.ua
http: www.missioner.com.ua

Світ Скульптури

Виробник гіпсової скульптури

«Іноді скульптура змусить задуматися:
камінь перетворився в людину
чи людина в камінь?»
(Сілован Рамішвілі)

УВАГА!
Для гуртових клієнтів діє система знижок.

Доставка в будь-яку точку України через Нову Пошту.

Контактна інформація:
м. Львів,
Моб. телефони:
0668055241 (Леся),
0668055242 (Володя)
http://vk.com/
t0668055242

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ
НАШ ХРИСТИЯНСЬКИЙ ЧАСОПИС
“МІСІОНАР”!
Передплатний індекс – 23959
У нашому часописі Ви можете розмістити свою рекламу. Звертайтеся!
НАШІ КОНТАКТИ: тел. 255-38-15, e-mail: misionar@ukr.net